

VÉGREHAJTÁSI ELJÁRÁS.

*

IRTA :

NAGY ZOLTÁN

KIR. ALBIRÓ.

BUDAPESTEN

LT. KÁROLY CS. ÉS KIR. UDV. KÖNYVKERESKEDÉSE

1899.

Hungaria könyvnyomda nyomása.

BEVEZETÉS.

Midőn a felek vitás jogaikat megállapítás végett az illetékes bíró elé viszik, eleve számolnak azzal, hogy a per befejeztét képező határozat következményeiben érvényt szerez megállapítást nyert jogaiknak: azaz, *hogy a határozat végrehajthatóvá lesz.*

A végrehajthatóság ez értelemben magába foglalja azon kellékeket, a kényszereszközök alkalmazásának azon módját és jogi hatását, a jogositottak kívánatára érvényesíthető azon cselekmények szabályait, melyek a jogot nyert fél igényei sikeres elérése végett az állam beavatkozása és a tényleges kényszereszközök alkalmazásával szükségesek.

Ezen szabályokat és elveket a végrehajtási eljárásról szóló az 1881. évi LX. t.-cz. szabályozza. Mindazonáltal nem meríti ki s oldja meg az eljárásokat egységesen, a mennyiben a kisebb polgári peres eljárásnál, (melyek most már elenyésző számban fordulnak elő) a fizetési meghagyás iránti eljárásban s bánya ügyekbeni végrehajtásról külön törvények, illetve rendelet szabályai az irányadók.

Czélünk — ez alkalommal — a tulajdonképeni végrehajtási eljárással foglalkozni s csoportosítva — a mennyire lehet — tárgyalni

az anyagot. Az alábbiakban általános ismer-
tetés után külön-külön a készpénzbeli köve-
telés behajtásáról és a biztosítási intézkodé-
sekről — az előbbi keretében az ingóságok,
ingatlanokra — és ingatlanok hasznélveze-
tére vezetett kielégítési végrehajtásról; majd
folytatólag a végrehajtás egyéb nemeiről; az
utóbbi czimben a biztosítási végrehajtásról
és zárlatról; végül a végrehajtási eljárás
során használható perorvoslatokról szólnak.

ÁLTALÁNOS RÉSZ.

A végrehajtási törvény hatálya Horvát- és Szlavonország kivételével egész Magyarországra kiterjed.

A végrehajtási jog azt jelenti, hogy a nyertes fél — a végrehajtó — a marasztalt felet — a végrehajtást szenvedőt — bizonyos vagyoni értékkel bíró kötelezettség teljesítésére, valaminek abbanhagyására vagy türesére kényszereszközök alkalmazásával rábírhathat. Ezen jogositvány magába foglalja úgy a *kielégítésre* — valamint valamely követelésre, bizonyos dolog vagy jog fölötti rendelkezés elvonását célzó *biztosításra* vonatkozó bírói intézkedéseket. Ezen megkülönböztetés és elvek szerint *kielégítési* végrehajtásról és a *biztosítási végrehajtásról* és *zárlatról* szólnunk.

A végrehajtási jogositvány alapját *bírói ítéletek* (peres eljárásban), *egyezségek* (bírótság, közjegyző vagy választott bírótság előtt), *osztály levelek* (házközösség megszüntetésénél) és a törvény által végrehajthatónak kimondott *közokiratok* (köztük a képviselőháznak saját hatáskörében hozott s panaszszal megtámadott választások költségei megfizetésében marasztaló határozatai) képezik — mindazon-

által azon feltétel mellett, hogy a határozat jogerős és a teljesítési határidő lejárt legyen.

Kielégítési végrehajtás alapjául szolgáló közokiratok: *a)* polgári bíróság jogerőre emelkedett ítéletei és váltó ügyekben fizetést vagy biztosítást rendelő jogerőre emelkedett sommás végzések; *b)* polgári bíróságoknak jogerőre nem emelkedett azon marasztaló ítéletei, melyek ellen a végrehajtásra halasztó hatálylyal nem bíró felebbezés használtatott (ezek közé tartoznak a sommás eljárásról szóló törvény szerint a kereset összege és az ügy minősége szerint — rendes eljárásban a másodbíróság által részben vagy egészben helybenhagyott elsőbírósági ítélet); *c)* polgári bíróságoknak pénzbírság vagy költségek fizetésére kötelező vagy más marasztaló végzései, és pedig feltétlenül, ha halasztó hatálylyal bíró felfolyamodással meg nem támadhatók, ellenesetben pedig akkor, ha jogerőre emelkedtek; *d)* polgári bíróságok előtt kötött egyezségek; *e)* választott bíróságok (tkkvi, hitbizományi és házassági ügyekben a felek e joggal nem élhetnek, ily ügyekben a bírói illetőségtől való eltérésnek helye nincs) budapesti áru- és értéktőzsdének, valamint vidéki termény- és gabona-csarnokok (milyen a temesvári Lloyd) külön bíróságai által hozott határozatok és egyezségről felvett jegyzőkönyvek; *f)* büntető bíróságoknak vagyoni marasztalást tartalmazó, jogerőre emelkedett határozatai; *g)* a közjegyzői törvényben előírt kellékekkel bíró közjegyzői okiratok; *h)* bírák és bírósági hivatalnokok, bírósági végrehajtók, ügyvédek, kir. közjegyzők fegyelmi bíró-

ságainak, továbbá egyes közigazgatási és pénzügyi hatóságoknak azon határozatai, melyek polgári jogkérdések fölött intézkednek és saját hatáskörükben nem érvényesíthetők.

Jogerős a határozat anyagilag, melynek a kötelezett fél kifejezetten alávetette magát, vagy a mely ellen törvényes időben felebbezéssel nem élt vagy a melynek felebbviteli foruma nincs; teljesítési határidőt illetőleg: a) az ítélet a kihirdetéstől illetve kézbesítéstől, eskütől feltételezve eldöntött perekben az eskü letétele, illetve le nem tétele — az esküre jelentkezés utolsó napjától — rendes és sommás eljárásban 15, — váltó ügyekben a sommás végzés kézbesítésétől számított 3 nap mulva; b) az egyezség, mihelyt megkötöttet, illetőleg mihelyt a kiszabott feltétel nem teljesítettet; c) büntető bíróság határozata: a kihirdetéstől számított 24 óra mulva, ha felebbezés nem jelentetik be; a megszábotott idő után, ha a vagyoni marasztalás hosszabb idő mulva nem kezdődik. Végrehajtható közokiratok, továbbá a külföldi bíróságok megkeresései vagy végrehajtási záradékkal ellátott végrehajtható közokiratai is.

Általános elv azonban, hogy külföldi bíróságok által hozott bírósági határozatok valamely magyar honosnak személyállapotát (cselekvő képesség, rokonság, nem, stb.) tárgyazó kérdésekben, magyar honos ellen belföldön végre nem hajthatók.

A végrehajthatóság tekintetében első sorban az államszerződések szolgálnak irányadóul, ha pedig államszerződés nincs, a

viszonosság : vagyis, hogy ha az illető állam a magyar bíróságok által áttett végrehajtható közokiratokat szintén végrehajtja. Az osztrák-magyar monarchia másik államában hozott határozatok végrehajthatóságánál csupán a viszonzosság az egyedüli feltétel, míg a többi államszerződésben álló államokra vonatkozólag ezenkívül még külön előfeltételek. A viszonzosságot a végrehajtható félnek a vonatkozó külföldi törvény vagy rendelet érvényéről kiadott, az illető követség hitelesítésével ellátott bizonyítványával kell igazolni. A hazai bíróság ily megkeresés folytán a végrehajtást *elrendeli*.

Külföldi bíróság megkeresése alapján *biztosítási* végrehajtást elrendelni nem lehet.

A végrehajtási jog érvényesítése a végrehajtás elrendelésével kezdődik. Azon bíróság, mely a végrehajtási jog fennállását megállapítja és terjedelmét meghatározza : a *végrehajtást elrendelő*, — a mely pedig a végrehajtás elrendelése után a jogosult kielégítése végett a szükséges birói cselekményeket eszközli : — a *végrehajtást foganatosító* bíróság. Ennélfogva a végrehajtás foganatosítására az a bíróság illetékes, a melynek területén a végrehajtás alá vonandó vagyon fekszik, és pedig ha a vagyon ingó : a kir. járásbíróság, ha ingatlan : a telekkönyvi hatóság.

A végrehajtást rendszerint a per bírósága rendeli el.

Budapest szék- és főváros területén a végrehajtás elrendelésére a bpesti polg. kir. tszék, illetőleg a bpesti IV. ker. járásbíróság illetékes — míg a nem telekkönyvi bejegyzés

által teljesítendő végrehajtások foganatosságánál a Duna jobbparti részen a bpesti I—III. — a Duna balparti részen pedig az V. ker. kir. járásbiróság jár el.

Kisebb polg. peres ügyekben a végrehajtásnak ingatlanokra való elrendelése a tkvi hatóság hatáskörébe tartozik.

A végrehajtás elrendeléséhez *kérelem* szükséges. A kérelem előterjeszhető szóban vagy írásban.

Ingatlanra vezetendő végrehajtás esetében és rendes bíróság előtt folyt perben ez utóbbiban ügyvédi kényszer mellett csak írásban. A kérelmet a per elsőfoku bíróságánál kell előterjeszteni. Tanu- és szakértők járandóságai iránt a bizonyítást foganatossító bíróság egyszerű jelentkezésre rendeli el a végrehajtást.

A végr. kérelem alaki kellékei: annyi kérvény példány, hogy azokból a végrehajtatónak egy, a végrehajtást szenvedőnek vagy ha többen vannak, ezek mindenikének annyi, a hány kiküldött fog eljárni, továbbá mindenik kiküldöttnek és ha a végrehajtás ingatlanokra is intéztetik, a végrehajtást szenvedőnek külön még egy és mindenik tkkvi hatóságnak egy-egy példány jusson. Váltóperekben az első példányhoz az eredeti váltó, — bírói és más határozatoknál egyszerű másolat — közjegyzői okiratoknál hiteles kiadmány csatolandó. *Belső kellékei:* a végrehajtás tárgya (készpénz-összeg járulékaival, bizonyos ingó vagyon, munka, teljesítés stb.) a vagyon, melyből e kielégítés kívántatik (ingóság, közpénztárból felvehető követelés, ingatlan, ha-

szonélvezet), azon járásbiróság megnevezése, melynek területén a lefoglalandó ingóságok léteznek, míg *ingatlanokra* vezetett végrehajtásnál a telekkönyvi szám pontos megjelölése s ha valamely telekkönyvben több telekkönyvi jószágtest foglaltatik s a végrehajtás nem valamennyi jószágtestre vezetetik: a telekkönyvi helyrajzi számok szerinti megjelölés. Nem telekkönyvezett ingatlanoknál az ingatlanok pontosán körülírandók és kimutatandó (helyhatósági bizonylat által), hogy a marasztalt fél a kérdéses javak birtokában van. A foganatóság két neme közötti választás kijelölése: közbenjárás mellett, vagy hivatalból. A kérelem ingókra és ingatlanokra együttesen is eszközölhető.

Ha a végrehajtató tudta, hogy már előbb ingóságokra foganatósított végrehajtás által a követelés és járulékai teljes fedezetet nyertek s ennek daczára más helyen is akár ingóságokra, akár ingatlanokra foganatósította a végrehajtást: végrehajtató a végrehajtást elrendelő bíróságnál kérheti az utóbb eszközölt végrehajtás által okozott költségek alóli felmentést és ebben végrehajtató marasztalását.

A végrehajtás rendszerint az ellenfél meghallgatása nélkül, a jogositott javára és az abban kötelezett ellen rendeltetik el.

Tárgyalás előzi meg a végrehajtás elrendelését: a) ha a végrehajtás iránt — kivéve az osztrák bíróságokat — külföldi bíróság intéz megkeresést; b) ha a jogositott személyében akár élők közötti átruházás vagy öröklés utján változás történik; c) ha a végrehajtás elrendelése feltételtől vagy viszontkötelezett-

ség teljesítésétől függ, hacsak a *b)* és *c)* pontok esetében a végrehajtás előfeltételei illetve a jogositott személyében történt változás a kérvény mellett közokirattal vagy hitelesített magánokirattal, illetőleg az örökös-i minőség (bírói átadó végzéssel, örökösödési vagy hagyományi bizonyítvánnyal, vagy örökösödési perben hozott jogerős ítélettel) igazolva nincs; *d)* ha a végrehajtató nem a végrehajtást szenvedő hagyatékában talált vagy róla az örökösökre átszállott tárgyakra, hanem közvetlenül az örökösök ellen kívánja a végrehajtást vezetni.

Ha a végrehajtás folyamán a jogositott vagy elhalálozás folytán a kötelezett személyében történik változás, mindenesetre fogagatosítandók a követelés biztosítására szolgáló cselekmények, azzal a megszorítással, hogy az első esetben az új jogositott javára bjból kérendő a végrehajtás, a második esetben ügygondnok kinevezése mellett a bíróság vjabb határozata nélkül a hagyatékban talált vagy a marasztaltról az örökösökre szállt vagyronra foganatosittatik a további eljárás.

A végrehajtási kérvénynek a végrehajtást elrendelő végzéssel ellátott első példánya a végrehajtatónak kézbesítetik, míg a többi példányok rendszerint a kiküldöttnek adatnak ki, illetőleg tétetnek át a megkereső bírósághoz. Végrehajtató már a kérvényben kérheti, hogy az összes példányok neki kézbesítsenek, melyekkel ő a kiküldöthöz vagy a végrehajtás foganatosítására illetékes bírósághoz fordulhat. A végrehajtatónak szabadságában áll a közbenjöttével teljesítendő végre-

hajtásnak hivatalból való foganatosítását kívánni, erről a kiküldött irásban értesítendő.

A külföldi és osztrák-magyar monarchia másik állama bíróságainak megkeresése folytán a végrehajtás *csak hivatalból* foganatosítható.

A hivatalból elrendelt végrehajtás késedelem nélkül, — a közbenjöttel eszközlendő, a jelentkezés sorrendjében — ez utóbbi azonban mindenesetre a megbizás vételétől, illetve jelentkezéstől számítandó 3 hónapon belül — biztosítási végrehajtás 30 nap alatt — foganatosítandó. Nem szorgalmazás esetében a kiküldött jelentése mellett bemutatott iratok irattárba tétetnek s a végrehajtás újabb kiküldetésig szünetel. A végrehajtási jog azonban a követelés minősége vagy jogczimére való tekintet nélkül a rendes elévülési határidő alatt, tehát 32 év (ott pedig, hol az ausztriai ált. ptkv. van hatályban 30 év) alatt évül el.

A végrehajtás foganatosítása ingóságoknál rendszerint bírósági végrehajtók és sürgős esetekben — ha a végrehajtó akadályozva van, — bírósági hivatalnokok — a telekkönyvi hatóság székhelyén foganatosítandó ingatlan árverésre rendszerint kir. közjegyző, — ha ilyen nincs, bírósági tag — helyszínen bírósági végrehajtó, fontosabb esetekben kivételesen közjegyző s ha ilyen nincs, bírósági tag alkalmaztatik.

A *kiküldöttet* hivatalos működésért napi-dij és utazási költség, — bírósági végrehajtót és kir. közjegyzőt ezenkívül eljárási díj is illeti. A bíróság székhelyén kívül teljesítendő

végrehajtásoknál a kiküldött a végrehajtótól költségelőleget kérhet s ha ez rendelkezésére nem bocsátatott, a megbizást a fenti határidő letelte után visszaterjesztheti. Az eljárási- és napdíjak külön rendeletben vannak megállapítva. Birósági végrehajtót az egy napon székhelyére visszatérés nélkül különböző községekben teljesített végrehajtási cselekményért úgy a nap- mint fuvardíj megosztva illeti csak meg.

A kiküldött a fél által felajánlott fuvart igénybe venni tartozik. Ugy a végrehajtás kérvényi, valamint az egész végrehajtási eljárás során felmerült s biróilag megállapított költségek végrehajtást szenvedettet terhelik.

A Gergely-naptár szerint való *közönséges ünnepeken* általában és a végrehajtást szenvedő vallásos ünnepén különösen csak azokat a végrehajtási cselekményeket szabad teljesíteni, melyek a végrehajtandó követelés biztosítására szükségesek (foglalás, átszállítás, letiltás, eltarthatatlan ingók elárverezése stb). Reggel 8 óra előtt és este 8 óra után végrehajtást megkezdeni avagy folytatni csak a bíróság főnökének engedélyével szabad. Az engedély előlegesen szóval is kérhető, de a megadott engedély a kiküldő végzésre írásban is rávezetendő.

Minden végrehajtási cselekményről *jegyzőkönyvet* kell felvenni, melynek tartalma egyes általános kellékektől eltekintve (milyen a felek, kiküldött, tanuk megnevezése, az eljárás megkezdési és befejezési időpontjának óra szerinti pontos megjelölése, aláírás stb.) az eljárás nemei szerint több vagy kevesebb.

A végrehajtási eljárás azzal kezdődik, hogy a kiküldött a végrehajtást elrendelő és kiküldő végzést a végrehajtást szenvedőnek, vagy ha többen vannak, azok mindegyikének kézbesíti. Végrehajtást szenvedő honn nem léteben a végzések háznépének vagy megbizottjának kézbesítendő. Ügygondnoknak akkor kézbesítendő a végzés, ha: *a)* a végrehajtást szenvedettnek háznépe vagy megbizottja nincs; *b)* ha a bíróság székhelyén nem lakó végrehajtást szenvedettnek a végrehajtás foganatosítás helyén állandó lakása nincs s végre *c)* ha a végrehajtás foganatosítása alkalmával az tűnik ki, hogy a végr. szenvedett meghalt vagy ha elhalálozása a végrehajtás elrendelése után következett be. Ügygondnokot a kiküldött nevez ki; ügygondnok minden nagykorú férfi lehet. Ha olyan ingóságok foglaltatnak le, melyek önképviselőre nem jogosított egyén tulajdonának állíttatnak és a végrehajtás ezen, — képviselőre nem jogosít ttnak törvényes képviselője ellen intéztetik: az igény felhívás egy példánya az illetékes gyámhatóságnak is megküldendő.

A kir. palotában és általában a királyi udvari épületekben, a királyi ház valamely tagjának laképületeiben és idegen államoknak diplomáciai képviselői ellen — ha ezek nem magyar állampolgárok — végrehajtási cselekmények csak a főudvarnagyi hivatal kiküldöttje; — katonai vagy katonaság használatában levő épületekben végrehajtási cselekmények az illető parancsnok előleges szóbeli értesítése alapján eszközölhetők csak.

A végrehajtás foganatosítását ellenmon-

dással, kifogással vagy ellenszegüléssel gátolni nem szabad. A kiküldött, a mennyiben szükséges, a végrehajtást szenvedő lakását és becsukott tárgyait felnyithatja és kutatásokat eszközölhet. Ellenszegülés esetében karhatalom is igénybe vehető.

A kiküldött az eljárás befejezése után azonnal *igényfelhívást* bocsát ki, melyben lényeges rész az, hogy felhivatnak mindazok, kik a lefoglalt ingóságokhoz tulajdoni igényt támaszthatni vélnek, hogy igénykeresetüket a hirdetmény keltétől számított 15 nap alatt a végr. foganatosító bíróságnál adják. be. Az eljárás alkalmával igénylőkül jelentkezettek kivül e felhívást a végrehajtási hely közs. előjáróságának kifüggesztés, illetve kihirdetés végett vétbizonyítvány mellett a kiküldött kézbesíti, illetve ajánlott levélben postára adja. Egy példányban a bíróságnál is kifüggesztetik.

Az *igényperről* a perorvoslatok czimében szólunk.

A kiküldött eljárása, intézkedése és végzése ellen *előterjesztésnek* van helye. Az előterjesztés a sérelmes eljárástól és intézkedéstől, vagy a sérelmes végzés kézbesítésétől számított 8 nap alatt a bíróságnál közvetlenül vagy közvetve a kiküldöttnél adható be, ez utóbbi azt a nála levő iratokkal 24 óra alatt beterjeszteni köteles. Az előterjesztés felett a szükséghez képest a feleknek vagy a kiküldöttnek meghallgatása után a végr. foganatosító bíróság érdemileg határoz. Ily érdemleges intézkedésig sem árverést foganatosítani, sem a lefoglalt követelést a végrehajtatóra átruházni, készpénzt utalványozni és a marasz-

talás tárgyát a végrehajthatónak átadni nem lehet.

A végr. eljárás során hozott bírósági végzések ellen általában felfolyamodásnak van helye. A felfolyamodás a kézbesítéstől számított 8 nap alatt adandó be. Végrehajtási ügyben a kir. tábla II. fokon s végérvényesen dönt. Azon végzések, melyek ellen további felfolyamodásnak van helye; nemkülönben azon végzések, melyek ellen a felfolyamodás ki van zárva, esetenként felemlítve vannak.

Ha a másodbíróság helybenhagyó vagy megváltoztató határozata által árverést, a lefoglalt követelésnek a végrehajthatóra átruházás, készpénz utalványozását vagy a marasztalás tárgyának a végrehajtható részére való átadását rendeli meg: ezen másodbírósági határozat foganatba vétele tárgyában hozott elsőbírósági végzés ellen jogorvoslatnak helye nincs.

A végrehajtási jog megszűnik:

a) ha a marasztalt fél kötelezettségének mindenkben eleget tesz; ez történhetik: 1. a bíróság közbenjöttével oly módon, hogy a marasztalt fél a marasztalási összeg és járulékaik teljes kifizetése végett a perbíróságnál jelentkezik s ha mindkét fél jelen van, a felvett jegyzőkönyvben végrehajtható a marasztalási összeg átvételét elismeri. Az ellenfél megjelenése által okozott költségeket a marasztalt fél viseli. Egyoldalú jelentkezés esetén a nyertes fél megidéztetése után történik a fizetés. A megkeresett bíróság közbenjöttével csak akkor történhetik így a fizetés, ha a nyertes fél a végr. foganatosítása végett meg-

keresett bíróság területén lakik, vagy annak ott pénzfelvételre jogosított meghatalmazottja van.

Történhetik továbbá a fizetés 2. a kiküldött előtt a végrehajtás alkalmával; végre 3. oly módon is, hogy végrehajtató a kielégítés megtörténtét közokirattal vagy teljes hiteli magánokirattal igazolja;

b) ha a jogosított fél a lefolytatott eljárás során teljes kielégítést nyer;

c) egyesség folytán;

d) ha a végrehajtási jog elévült.

A végrehajtás megszüntetése hivatalból is, de különösen a végrehajtást szenvedett kérelmére mondható ki. E kérelem vagy kérvény formájában avagy kereset alakjában érjeshető elő. Tartalma szerint megszüntetésre, korlátozásra és felfüggesztésre irányulhat. Ezen keresetről a perorvoslatok címében szólunk.

Midőn a végr. szenvedett a fenti jogosítvánnyal különösen azért nem élhet, mert a épéseket kellő időben megtenni elmulasztotta, vagy ha él is ezzel, a végrehajtás a végrehajtató kielégítéseig teljes befejezést nyer: gényeit a végrehajtatóval szemben *visszévégrehajtás* útján érvényesítheti. A visszévégrehajtás nemcsak a teljesített végrehajtási cselekményeket helyezi hatályon kívül, hanem visszahárítása mindannak, a mit a végrehajtató fél az alapvégrehajtás útján kapott.

Ha a végrehajtást szenvedett a végrehajtás alapjául szolgáló ítélet ellen halasztó hatályal nem bíró felebbezéssel, igazolással, erujitással él, s kimutatja, hogy az ítélet meg-

változtatása, feloldása, megsemmisítése avagy hatályon kívül helyezése esetén visszvégrehajtási igénye veszélyeztetve van: kívánhatja, hogy a kielégítés illetőleg a végrehajtás a végrehajtható által nyújtandó biztosítástól tételesen függővé, s ha ezt végrehajtható nem teszi, jogában álljon a maraszlalási összeget s ennek járulékait vagy ennek értékét birói létbe helyezni. Biztosítékul készpénz és óvadékképes állampapírok, közlekedési vállalatok kötvényei és részvényei, valamint földhitelintézeti és bankpapirok, takarékpénztárak, egyes társulatok és jogi személyek azon értékpapirjai szolgálnak, melyek óvadékképeseknek mondattak ki. Összeg szerint, amennyiben tőzsdei árfolyammal bírnak a letét napját megelőzőleg jegyzett közép árfolyamban, de semmi esetre sem túl a névértéken — fogadhatók csak el.

KÜLÖNÖS RÉSZ.

I. czim.

I. FEJEZET.

Végrehajtás készpénzbeli követelés behajtására.

A végrehajtás tárgya — mint már említettük — készpénz, bizonyos ingó vagyron, munka teljesítés stb. lehet; kielégítésül pedig: ingóság, ingatlanság, készpénzbeli követelés, ingatlan haszonélvezete szolgálhat.

A) Végrehajtás ingóságokra.

Azon dolgok, melyek oly minőségűek, hogy állaguk sérelme és minőségük változása nélkül a helyzetváltozásra alkalmasak, *ingó* dolgoknak neveztetnek. Az, a kit megillet a dolog s az azzal való rendelkezési jog: *birto-*
kosnak; az pedig, a ki hatalmában vagy őri-

zete alatt tart valamely dolgot anélkül, hogy az tulajdonát képezné: *birtaló*-nak hivatik. Ingóságokra a végrehajtás foglalás és összeírás által történik. A lefoglalt ingóságok értéke a foglalással egyidejűleg becsü útján állapittatik meg. A becslés a végrehajtató által hivatalból kinevezett egy becsüs által teljesittetik. A foglalás a helyszinén, azaz ott

történik, a hol az ingóságok az összeírás idejében léteznek. Az ingóságok a szobáknak vagy más helyiségeknek megjelölése mellett számszabrendben folyó tételenként, kimerítően iratnak össze. A foglalás zálogjogot ad a lefoglalt ingóságokat illetőleg azon időtől fogva, mikor azok a jegyzőkönyvbe irratták. A végrehajtás alá veendő ingóságokra nézve a kijelölési jogot az eljárásnak közbenjöttel leendő eszközzésével a végrehajtó, hivatalbóli fogamatatosításnál, — több végrehajthatónak találkozására esetén a jelenlevők együttesen s ha e tekintetben meg nem egyeznek, ugyancsak a kiküldött gyakorolja. A foglalás addig folytatandó, míg a végrehajtható kívánja, hivatalból teljesítendő végrehajthatónál pedig addig, míg a követelés járulékaival együtt fedezettnek látszik. Ha a foglalás alá vehető ingóságok oly csekély értéket képviselnek, hogy abból előreláthatólag az árverési költségeknél több ki nem kerül, az összeírás és becslés teljesítendő ugyan — az összeirt ingóságok azonban zár alá nem vehetők. A lefoglalt ingóságok — arany- és ezüst-nemű, drágaságok (melyek megbecsültetnek) és érték papírok kivételével, melyeket a kiküldött térítvény ellenében letétbe helyezés végett magához vesz birói zár alá vétetnek.

A *birói zár* abból áll, hogy az ingóságok végrehajthatást szenvedő birtokában és használatában hagyatnak ugyan, de ceket sem elidegeníteni, sem elhasználni, sem szándékosan rongálni a büntető törvénykönyv ide vonatkozó 359. §-ának következményei alatt nem szabad. Az összeirt tárgyak közt talált készpénz a

kiküldött által csak akkor fordítható a követelés kielégítésére vagy résztörlesztésére, ha a végrehajtást szenvedő abba beleegyezik, ellenkező esetben szintén letétbe teendő.

A végrehajtató kérelmére a kiküldött a lefoglalt ingóságoknak szoros zár alá vételét rendelheti el. Hivatalból foganatosított végrehajtás esetében ez feltétlenül alkalmazandó. A *szoros zár* alkalmazása abból áll, hogy a lefoglalt ingóságok a végrehajtást szenvedőnek használatából és kezelése alul elvonatnak s a mennyiben végr. szenvedőnek és családjának szükséges lakása és rendes foglalkozása ez által gátolva nincs; a végrehajtató által javaslatba hozott zárgondnok kezelése alá adatk. Kereskedelmi árucikkek lefoglalása esetén, a mennyiben nem az egész árutár foglaltatik le, a lefoglalt áruk tartályokba helyeztetnek és lepécéséltetnek ha az az egész árutár foglaltatik le: a bolt vagy raktár bezáratik. A végrehajtató akár a végr. jegyzőkönyvben, akár a végr. foganatosító bíróságnál kérheti a végrehajtás alá vett ingóságok átszállítását. A végrehajtató felelősségére történt *átszállítás* következménye az, hogy az ingóságok a végr. szenvedő által használt helyiségből eltávolíttatnak s azoknak őrizete, kezelése a javaslatba hozott zárgondnoknak adatik át. A bíróság e kérelem fölött végr. szenvedőt meghallgathatja s az átszállítást végrehajtató által leteendő biztosítéktól tcheti függővé. A végrehajtást szenvedő kérheti a szoros zár feloldását, illetőleg a lefoglalt tárgyak átszállítása irant előterjesztett kérelem mellőzését, ha a lefoglalt tárgyak becsértéket, vagy a mennyiben a

követelés járulékaival együtt a *becsértéknél kisebb* összegre rugna, a követelés és járulékait — tehát mindig a *kisebb összeget* — biztosítékul a perbiróságnál letétbe helyezi. Korábbi foglalás alatt álló ingóságok újabb lefoglalása rendszerint felülfoglalás által teljesítetik. A felülfoglalás a helyszínén s oly módon eszközöltetik, hogy újabb összeírás nélkül a korábbi foglalásról felvett jegyzőkönyv eredeti példányára a végrehajtató neve lakhelye, a követelés összege, s ugy a végrehajtást elrendelő, valamint a kiküldő végzésre való hivatkozás mellett a felülfoglalás idejének pontos kitétele mellett — a felülfoglalás feljegyeztetik. A szoros zár és átszállítás — az előbbi azonban a korábbi foglaltatónak a zárgondnok javaslatba hozatala iránt a *kiküldött által* történt meghalgtása után — az utóbbi pedig ugyancsak a korábbi foglaltatónak a *biróság útján* való megkérdezése után eszközölhető. Nem felülfoglalás, hanem újabb összeírás által foganatosítottatik a végrehajtás mikor a korábbi foglalás alkalmával szoros zár nem alkalmaztatott, mikor a korábbi foglalás több mint 6 hónap előtt történt.

A végrehajtást szenvedő birtokában, valamint a végrehajtást szenvedő birlalásában levő ingóságok feltétlenül lefoglalhatók. Azon tárgyak, melyekről a végrehajtást szenvedő vagy bárki más azt állítja, hogy másoknak a tulajdonai, vagy a melyek a körülményekből mások tulajdonának vélelmezhetők, csak akkor vétethetnek foglalás alá, ha a végrehajtást szenvedőnek egyéb ingóságai a követelésre nézve teljes fedezetet nem nyújtanak. Másnak a bir-

lálásában levő ingóságok attól eltekintve, hogy a birlaló a foglalásba beleegyezik, csak akkor vehetők foglalás alá, ha a végrehajtató által előterjesztett bizonyítékokból *valószínűnek látszik*, hogy ez ingóságok végrehajtást szenvedő tulajdonát képezik. Ha nem látszik valószínűnek, hogy a másnak birlalatában levő ingóságok végrehajtást szenvedőnek tulajdonát képezik: a foglalás ellenzése jkvbe vétetik és a birlaló a végrehajtatonak az ellenzés által okozott károkért a jkv. felvételének időpontjától felelős. — A birlalót az eljárás ellen előterjesztés és felfolyamodási jog illeti.

A házaselek együttlakásának tartama alatt a házaselek közös birlalásában levő ingóságok a férj ellen vezetett végrehajtás esetében lefoglalhatók, kivéve azon arany- és ezüstneműeket, drágaságokat és rubaneműeket, melyek a nőnek nevével vagy nevének kezdőbetűivel vannak megjelölve, továbbá azon ingóságokat, melyek nyilvánvaló rendeltetésüknél fogva a nő használatára vannak szánya.

A nő ellen vezetett végrehajtás esetében pedig lefoglalhatók azon arany- és ezüstneműek, drágaságok és ruhaneműek, a melyek a nő nevével vagy nevének kezdőbetűivel vannak megjelölve, továbbá azon ingóságok, melyek nyilvánvaló rendeltetésüknél fogva a nő használatára vannak szánya, végre azon ingóságok, a melyekre nézve a végrehajtató által előterjesztett bizonyítékokból valószínűnek látszik, hogy a végrehajtást szenvedő nőnek tulajdonát képezik.

Nem házasságban élő, de együtt lakó s

közös háztartásban levő személyek egyike ellen, — avagy oly ingóságoknál, mely többeket illet, a foglalás a végrehajtást szonvedtet illető hányadára eszközölhető csak. Az értékesítés az ingóságok minősége, jellege szerint egészben vagy hányadok szerint történik.

1. Kivételek a foglalás alól:

Azon tárgyak, jogok, készpénz összegek és követelések, melyek végrehajtás alá egyáltalán nem, vagy csak részben vonhatók s ennél fogva le nem — illetve csak részben — foglalhatók le, tételenként a következők:

Végrehajtás alá nem esnek s ennél fogva le sem foglalhatók a) az Isteni tiszteletre közvetlenül szánt tárgyak; b) az Isteni tiszteletre szánt helyiségekhez tartozó s nem magán tulajdont képező szerelvények; c) vallási ereklyék (fogalványaik lefoglalhatók); d) köz- vagy magánhivatalhoz tartozó tárgyak, pecsétnyomók, irományok, jegyzőkönyvek; e) rendjelek, érdempénzek és egyéb diszjelek; f) közhivatalnokoknak és a hadsereg, hadi tengerészet és honvédséghez tartozó személyeknek egyenruházata, nemkülönbben ez utóbbi fegyveres erőhöz tartozó személyek fegyverzete és a véderőbeli felszereléshez szolgáló eszközök, szerszámok, műszerek és lovak; g) a végr. szenvedő és háznépe részére szükséges öltözetek, ágynemű, továbbá ugyanezek részére a legszükségesebb élelmi és tüzelő szerek a legközelebbi 15 napra, végre a szükséges konyha (ugyanevezett takaréktűzhely) és konyhaedény; h) a végrehajtást

szenvedő és családja részére szükséges ima- és iskolai könyvek és taneszközök; *i*) családi arczképek (kereteik lefoglalhatók); *k*) a keresetmód folytatásához, a polgári rendeltetés betöltéséhez és a személyes biztonsághoz szükséges fegyverek; *l*) tudósok és művészeknek hivatásuk betöltéséhez szükséges könyvei, mintái és szerei; *m*) az iparosok, gyármunkások és napszámosoknak szükséges munkaszerei, a mennyiben azokat az iparos vagy -segédszemélyzete ipara folytatásához használja; *n*) az iparosoknak feldolgozás alatt álló anyagkészlete 50 frt érték erejéig; *o*) a végr. szenvedő és háznépe eltartásához szükséges egy tehén, vagy e helyett a végr. szenvedő választásához képest 4 juh vagy 4 kecske, ugyszintén ezen állatok részére egy hónapi időtartamra szükséges takarmány; *p*) a végrehajtást szenvedő által tulajdonul bírt s általa házilag művelt vagy műveltetett szántóföldek bevetéséhez szükséges vetőmag egy hektolitert meg nem haladó mennyiségben.

Lak- és üzlethelyiség bérletéből felmerült követeléseknél, a mennyiben a bérleti követelés más vagyon lefoglalásával teljesen nem fedezhető, a *b*) és *n*) pontokban foglalt tárgyak végrehajtás alá vonhatók.

Mint főfoglalkozást és kenyérkeresetet a mezőgazdálkodást üző egyéneknek azon igavonó jószágai és gazdasági eszközei, a melyek saját tulajdonukat képező 12 kataszt. holdat meg nem haladó és általuk házilag művelt vagy műveltetett földbirtokon a gazdálkodáshoz okvetlen szükségesek, végrehajtás alá vétethetnek ugyan, de az évnek márczius hó 15-től

november hó 15-ig terjedő szakban árverés alá nem bocsájthatók.

Továbbá: postajog, a postaszolgálatra rendelt fuvarozási eszközök, készletek és szerek, beszedett posta illeték és vitelbér összegek, postamesterek szállítási és iroda általány járandóságai: a végr. szenvedett által a postára elküldés végett feladott, vagy ennek czimére beérkezett, de még ki nem fizetett, vagy át nem adott készpénz, más értékkmüdmények, postautánvételi összegek, posta vagy távirati uton utalványozott összegek. Rokkantok ellátási díjai, sebesültek pótdíjai, a vitézségi érme után járó díjjal, az elhunyt katonai személy családjának halálozási évnegyed czimen kiutalt illetmények vagy végkielégítési összegek végrehajtás alá nem vonhatók. Hasonlóképen nem vezethető végrehajtás a közpénztárakból vagy szegény- és alapítványi pénztárakból fizetendő kegydíjakra és olyan jótékonyági és alamizsna pénzekre, melyek özvegyeknek, árváknak és általában a szűkölködőknek társulatok, intézetek, alapítványok vagy egyesek által nyújtanak. Egyrészt a kincstár, a köztörvényhatóságok és az országos alapok, másrészt a magánszemélyek között kötött szerződési viszony tartama alatt, az ezen szerződés folytán szállítandó tárgyakra, továbbá a kincstár, a törvényhatóság vagy az alap által adandó előlegekre vagy részletfizetésekre épen nem; a szerződés teljesítéséhez szükséges eszközökre pedig csak úgy vezethető végrehajtás, hogy ez által az eszközöknek a szerződés betöltésére való fordítása ne gátoltassék. A kedvezményezett

(kinek javára a fizetendő összeg kikötött) illető életbiztosítási összeg a biztosított (kinek élettartamától, egészségétől vagy testi épségétől a fizetés függővé tétetik) adósságai miatt végrehajtás alá nem vonható. E szabály áll akkor is, ha kedvezményezettekül a biztosított örökösei — habár minden közelebbi megjelölés nélkül — vannak megnevezve.

Gazdasági eselések bérei és élelmi czikkei akár előlegeztettek a gazda által, akár még kiadva nincsenek, szolgálatban létük alatt le nem foglalhatók.

Végrehajtás alá nem vonhatók s így le nem foglalhatók: a bírósági végrehajtó napi- és eljárási díja, továbbá az állami anyakönyvvezető vagy anyakönyvvezető helyettes tiszteletdíja.

Részen lefoglalhatók: a) állami, törvényhatósági és községi szolgálatban levő tisztviselők és hivatalnokok, egyház-községi lelkészek és segédlelkészek állami községi és felekezeti nyilvános tanintézeteknél alkalmazott tanárok tanítók, és tanítónők, a véderőhöz tartozó személyek, közhasználatra szolgáló gőzmozdonyú vasutak hivatalnokai, a nemzeti színháznál alkalmazott igazgatósági, művezetési és gazdasági tisztviselők, drámai és operai magánszereplők, végül a börtönőrök, az állami hivatalsszolgák és a gőzmozdonyú vasutak szolgálói rendes fizetésének, illetőleg várakozási illetékének személyes (működési) és korpótdíjának *legfeljebb egyharmada, és ez is csak úgy vehető végrehajtás alá, hogy a végrehajtást szenvedő részére évi 800 frt, a foglaláson túl is, érintetlenül fennmaradjon.* Az elősorolt

személyek lakpénzeik csak lakbér fejében, a szolgálat után járó más illetményeik pedig épen nem foglalhatók le.

A fentebb említett személyeknek vagy ezek özvegyeinek nyugdíjai vagy kegydíjai, (végkielégítés) ugyszintén a nyugalmaztatás folytán járó személyes pótdíjak, valamint a lelkészek aggastyáni fizetései szintén csak *egyharmad* részben foglalhatók le, de csak úgy, hogy 500 *frt* szabad maradjon.

Ezen rendelkezés alól kivételnek van helye az esetben, ha az adós ellen *feleségét*, törvényes leszármazóit, vagy szülőit illető tartás miatt intéztetik végrehajtás. Ez esetben a marasztaltnak 300 forintot meghaladó tényleges szolgálati illetményei, tényleges szolgálaton kívül annak egész nyugdíja és személyes pótdíja *korlátlanul* lefoglalható.

b) Katonai házassági biztosíték kamatainak csak *egyharmada* és csak úgy foglalható le, hogy a kamatokból *egy évre* 500 *frt* a végrehajtás alól ment maradjon. Ezen felül azon korlátozással, hogy a végrehajtás csak oly kötelezettségek miatt engedtetik meg, melyeket a házassági kötelék tartama alatt mindkét házastárs közösen, vagy a házassági kötelék megszűnte után a nő vállal magára. Maga a tőke csak a biztosítéki kötelék feloldása után fordítható erre. Az adós feleségének vagy *törvényes* leszármazóinak tartása miatt a biztosíték kamata korlátlanul, teljes összegben vonható végrehajtás alá, míg az adós szüleinek tartása miatt a kamatokat illetőleg csak az 500 *frt*ot meghaladó részére van helye.

Ezen fentebb részletesen elősorolt intéz-

kedésektől eltérő egyezmény vagy a végrehajtást szenvedő részéről való lemondás hatálytalannak nem bír.

c) nyilvános számadásra kötelezett társulatoknál és gőzhajózási vállalatoknál alkalmazott hivatalnokok és szolgák, valamint általában állandó köz- vagy magánszolgálatban levő egyének évi fizetésének és járandóságainak vagy nyugdíjainak csak *fele* része s ez is csak úgy vonható végrehajtás alá, hogy a végrehajtást szenvedő részére legalább évi 500 *frt* fennmaradjon. — Ugyanezek özvegyeinek és gyermekeinek nyugdíjaira vagy az atya, illetőleg férj szolgálataiért adományozott illetményeire végrehajtás nem vezethető. Állandóan alkalmazottnak tekintendő, ki a törvény, a szerződés vagy szokás szerint legalább egy évi időtartamra van alkalmazva; határozatlan időre szóló alkalmazása esetén pedig az, a kinek alkalmazása előre bocsátott legalább hat heti felmondásra szüntethető meg.

d) Napidíjaknak csak a napontai 1 *frt* 50 *krt* meghaladó része vonható végrehajtás alá. Azok napidíjai azonban, a kik legalább 500 *frt*-ra rugó és a végrehajtás alól mentesített nyugdíj is élveznek, valamint az országgyűlési képviselők fizetése is korlátlanul lefoglalható. Munkabéreknek, ha nap- vagy hétszám szerint fizettetnek, csak azon része vehető végrehajtás alá, mely a napontai 1 *frt* 50 *krt* meghaladja.

A fentebbi korlátozás a végrehajtást szenvedő feleségét fel- vagy lemenő rokonait illető tartás miatt fogyanatosítandó végrehajtások eseteiben, munkabéreknél pedig a mun-

kásnak vagy családjának élelmezéséből és lakbérletéből felmerülendő követelés miatt vezetett végrehajtások cseteiben nem nyer alkalmazást.

Feltételes lefoglalhatók: a) ipariüzleti jog, a mennyiben a fennálló iparszabályok szerint érvényesen átruházható; b) szerződés teljesítésénél óvadékul adott pénz- vagy érték lefoglalható, de a foglalható hitelező csak akkor és annyiban követelheti a kielégítetését, a mikor és a mennyiben az óvadéki minőség megszüntetett; c) gőzhajósi és vasuti vállalatoknak vagy más fuvarosnak, fuvarozás végett átadott tárgyak annak tartozásaiért, kinek az áruk kiszolgáltatandók, az árunak a rendeltetési helyre való megérkezése és a fuvarlevélnek az átvevő részére történt kézbesítése után. A feladó tartozásaiért csak azon esetben, ha a feladási vevény vagy rakjegy nem adatott ki s egyszersmind a fuvarozó (vaspályáknál és gőzhajózási vállalatoknál pedig azon állomás főnöke, melynél a leadásnak történni kell) a foglalás megtörténtéről olyan időben értesítettik, midőn a fuvarlevélnek a vevő részére való kézbesítése még megelőzhető. Ha rakjegy vagy feladási vevény állított ki, a fentebbi előfeltételek mellett a fuvarozás végett átadott áruk a rakjegy vagy feladási vevény birtokosának tartozásaiért lefoglalhatók, de csak akkor, ha a rakjegy vagy a feladási vevény megtaláltatik és vagy birói kézhez tétetik, vagy rá a foglalás feljegyeztetik.

Épületek tüzkár elleni biztosítása folytán a biztosító által a biztosított ingóságokért

fizetendő kártérítési összegek a biztosított adósságaiért végrehajtás alá vehetők.

2. Követelések lefoglalása és értékesítése.

A végrehajtást szenvedőnek harmadik személy elleni oly követelése, melyek már léteznek és melyeknek keletkezése már nem lehet kétes — képezheti foglalás tárgyát. A foglalás itt is a helyszínen eszközöndő. A lefoglalt követelésről szóló okiratra, a mennyiben az megtaláltatik — a foglalás feljegyzetik. Váltóbeli követelések, kereskedelmi utalványok, hitelező jegyek, rakjegyek, közraktári jegyek s hátrattal átruházható más értékpapírok, továbbá nyilvános számadásra kötelezett pénzüzeteknél vagy más társaságoknál pénztári jegyekre, betóti könyvecskékre elhelyezett készpénzbeli összegek rendszerint csak azon esetben foglalhatók le, ha az okirat a foglalás alkalmával megtaláltatik. Ha fel nem található, de a végr. szenvedett előadásából, vagy a végrehajtató által előterjesztett bizonyítékokból az mutatkozik valószínűnek, hogy a követelés fennáll és a végrehajtást szenvedőt illeti : a foglalás hatálya attól függ, hogy a követelés érvényesítéséhez szükséges okirat megszerzettetik avagy bírói uton megsemmisítettetik. Kereskedelmi könyveken alapuló követelés úgy egészben, mint tételenként szintén tárgya a foglalásnak. Hasonlóképen lefoglalható a végrehajtást szenvedőnek olyan követelése, melyet valamely közpénztárból vehet fel, vagy bírói letétbe helyezett összegek és tárgyak.

A végrehajtást szenvedő adósa a követe-

lés lefoglalásáról történt értesítés után tartozását ki nem fizetheti, hanem azt, a mennyiben további birói intézkedés megtörténte előtt esedékessé válik, akár a végrehajtást elrendelő, — akár a végrehajtás foganatosítására illetékes bíróságnál letenni köteles. Azon adós, ki a lefoglalt követelést a végrehajtást szenvedőnek vagy bárki másnak birói utalvány nélkül kifizeti, vagyonilag is akként marad kötelezve, mintha fizetést nem teljesített volna s ezenkívül esetleg büntető jogilag is felelős.

A lefoglalt követelések értékesítése három módon történhetik: 1. *a végrehajtatóra átruházás*, 2. *behajtás*, és 3. *árverésen való eladás* által.

Az *átruházásnak* akkor van helye, ha a követelés pénzbeli és ha ezen követelésre harmadik személy zálogjogot nem szerzett. Ezen kettős feltétel mellett, ha a lefoglalt követelés a végrehajtó követelését és járulékait meghaladja: átruházásnak más megállapodás hiányában azon esetben van csak helye, ha a végrehajtó a többletet készpénzbe kifizeti. Az átruházási kérelem a végrehajtás foganatosítására illetékes bíróságnál kérhető. Az átruházást a bíróság az eredeti okiratra vezeti rá s ezt végrehajtonak adja ki. A végrehajtást szenvedő anyagilag a követelés erejéig felelős azért, hogy a végrehajtásilag átruházott követelés valódi és behajtható.

A *követelés behajtása* szintén kérelemre történik. A behajtásra a bíróság ügygondnokot rendelhet, — de megbizhatja a végrehajtatót is, ki saját felperesség alatt jogosítva van a pert megindítani. A végrehaj-

tató illetve a kirendelt ügygondnok a követelés behajtása után a végrehajtás foganatosítására illetékes bíróságnál jelentést tesz s jelentésével kapcsolatban a behajtott készpénzt is bemutatja. Ha a behajtott összegre a végrehajthatón kívül másnak nincs zálogjoga, továbbá ha a végrehajthatónak követelése a behajtott követelésnél nem nagyobb, a bíróság az összeget a követelés törlesztésére utalványozza. A mennyiben maga a végrehajtható van megbizva a követelés behajtásával a behajtott összeg bemutatása nélkül is eszközölhető a résztörlesztés. Ellenkező esetben köteles a behajtással megbizott az összeget a bíróságnak bemutatni, mely a befolyt készpénz felhasználására határnapot tűz ki.

Ha a behajtott követelés nem pénzbeli, a bíróság a behajtott követelés tárgyának *árverés útján* való értékesítését rendeli el. Kikiáltási árul egy szakértő által megállapított becsár szolgál. A befolyt vételár felosztását a bíróság eszközli. Hasonlóképen bírói árverésen értékesíttetik a követelés, ha a követelés feltétlenül vagy viszontszolgáltatól függ, ha lejáratá fél évnél hosszabb időre terjed, ha a végr. szenvedő adósa ellen csőd eljárás van folyamatban, vagy ha a követelés érvényesítése más okokból nehézségekkel van egybekötve. A határozat hozatalt tárgyalás előzi meg. Az árverés az ingóságokra előirt szabályok szerint tartatik meg. Az árverési vevő szavatossága azonos azzal, melyet az átruházásnál mondottunk.

Ha olyan értékpapírok foglaltatnak le, melyek tőzsdei árfolyammal bírnak; ezek

értékesítése következőképen történik : 1. kiküldő bíróság székhelyén tőzsde van, a tőzsdei alkusz közvetítésével eszközölné értékpapírok eladása ; 2. ha helyben tőzsde nincs, úgy ugyanott levő pénztintézetnek vagy más vállalkozónak való eladás által történt az értékesítés azon megszorítással, hogy napi közép árfolyamon alul több mint száztőlival csak az összes érdekeltek leegyeztetésével eszközölhető az eladás, 3. keresés folytán, mely megkeresés a kiküldő bírósághoz legközelebb eső tőzsde székhelyére levő járásbírósághoz (a budapesti V., ker. járásbírósághoz) intéztetik, a mely az eladást illetőleg tőzsdei alkusz közvetítésével eszközölné s végre 4. ha az értékesítés az előbbi 3. mód egyikén sem eszközölhető bírói árverés útján eszközöltetik az eladás azon megszorítással, hogy a kiküldőt a bíróságtól a folyó összeget a megbízó bíróságnak mielőtt a körülmények között beterjeszteni köteles.

Életjáradékok és más bizonytalan időről-időre részletekben fizetendő kötelezettségek értékesítése átruházás vagy behajtás útján eszközöltetik.

Különös neme a végrehajtásnak az, mely a végrehajtást szenvedőnek valamely ingatlanra vagy vonatra vonatkozólag élők közötti jogügylet által szerzett joga foglaltatik le. Ily esetben a végrehajtás foganatosítására illetékes bíróság feljogosítja a végrehajtatót a tulajdonos vagy más dologi jog érvényesítésére, a mi végre saját felperessége alatt perrel is felléphet a bíróságnál perben felmerült költségek illetve az ingatlanra vonatkozólag érvényesített jog terhére.

könyvi bejegyzése körül felmerült díjak a végrehajtás alapjául szolgáló okiratban megállapított követelés járulékhöz számíttatnak.

Közpénztárból vagy betétből lefoglalt követelés utalványozás által ruháztatik a végrehajtatóra.

3. Árverés.

A lefoglalt ingóságok rendszerint bírói árverés útján adatnak el. — A kivételekről fentebb a tőzsdei árfolyammal bíró értékpapírok és a lefoglalt pénzbeli követelések értékesítésénél már szólottunk. Az árverés határnapját a kiküldött — hivatalból foganatósítandó végrehajtások esetén jelentkezés nélkül, ellenkező esetben a végrehajtatónak vagy végrehajtást szenvedőnek szóbeli vagy írásbeli jelentkezésére tüzi ki. Mindazonáltal hivatalból elrendelt végrehajtás esetén sem teljesíthető kiküldött a további lépéseket az esetben, ha a végrehajtó a végrehajtástól való elállását vagy végrehajtás felfüggesztését a kiküldöttnek *írásban* bejelenti. — A kiküldött árverési hirdetményt bocsát ki, a mely hirdetmény a bíróság hirdetményi táblájára is kifüggesztendő. A hirdetményt — ha az elarverezendő ingóságok becsértéke a 300 frtot meghaladja — végrehajtó vagy felülfoglaltató a bíróság által meghatározott valamelyik helyi, — ilyenek nem létében a legközelebbi helyen megjelenő — lapba; ha pedig a becsérték 2000 frtot meghalad, a hivatalos lapban egyszer közzététetni köteles. Budapesten a hivatalos lapban egyszer közzéteendő az árverési hirdetmény akkor is, ha a becsérték

300 frton felül van. — Mindenik érdekelt félnek joga van ezen előirt hirdetésekön kívül az árverés hírlapi hirdetését eszközölni, mind a mellett ez utóbbi hirdetménynek késedelmes vagy hibás közzététele az árverés megsemmisítését nem vonja maga után. A kiküldött az árverés megtartása végett a helyszinén (a mely az árv. hirdetményben az árverés megtartásának helycül megjelöltetett) minden körülmények között megjelenni tartozik s a mennyiben hivatalból fogatosítandó végrehajtás esetén az árveréstől való elállás csak az árverés határidejében és helyén jelentetik be, a hirdetmény és megkísértett fogatosítási költségeket a végrehajtató, — nem hivatalból fogatosított végrehajtás esetén pedig az a fél tartozik viselni, kinek jelentkezésére az árverési hirdetmény kibocsátatott.

Az árverés az összeirási sorrend szerint tételenként történik. Végrehajtást szenvedőnek jogában áll kijelölni azon sorrendet, melyben az árverés történjék, sőt az összeirt ingóságok helyett más ingóságokat is bocsáthat árverés alá, de ha ezekből a követelés és járuléka ki nem kerülnének, az árverés az összeirt tárgyakra folytattatik. A végrehajtás fogatosítására illetékes bíróság az érdekelt valamelyikének kérelmére a szükséghez képest a többi érdekelt meghallgatása után gyűjteményeknek, esetleg ugyanazon fajú vagy nemü tárgyaknak együttes elárverezését elrendelheti. Az e tárgyban hozott végzés ellen felfolyamodásnak helye nincs.

Az árverésnél minden tárgynál a becsár szolgál első kikiáltási árként. Az ígért foly-

tán fokozatosan emelt vagy meg nem ígérés esetén szintén fokozatosan leszállított utolsó ígérőt után a megígért árnak háromszori kikiáltása után az árverés alá bocsátott tárgy a legtöbbet ígérő javára leüttetik. Az árverésnél minden tárgy vételára azonnal készpénzben fizetendő. A leütés megtörténte és a vételár kifizetése után az ingóság a vevőnek adatik át, ki ennek tulajdonosává lett s az marad, ha az árverési eljárás meg is semmisítettik. — Ha a vevő a vételárt le nem fizeti: a tárgy azonnal újabb árverés alá bocsátatik, a fizetést nem teljesítő árverelőnek a netaláni többletkez igénye nincs, ellenben az általa tett ígérőt s az újabban elért vételár közötti különbözetet pótolni köteles s nem vehet részt az árverezés további folyamában. E vételár különbözetet úgy végrehajtható mint végrehajtást szenvedett per útján követelheti.

Ha a lefoglalt ingóságok vagy értékcsökkenés vagy az értékkel arányban nem álló költségek nélkül el nem tarthatók, végrehajtható, végr. szenvedő s azon igénylő ki keresetét már beadta: kérheti az *előleges árverést*. Ha az igény bejelentési fehévas kelte után 15 nap alatt igénybe nem adatott s az árverési hirdetmény már ki van bocsátva, előleges árverés kérelmezésnek helye nincs. A végrehajtást fogatosító bíróság az érdekelteknek szükség esetén szakértőknek meghallgatása után határoz s az árverési hirdetményt kibocsátja. Az árverést elrendelő végzés ellen felfolyamodás nem használható. A marasztalt félnek vagy az igénylőknek jogaikban áll a becsérték készpénzbeni vagy óvadékképes

értékpapirokban való letétele mellett a megrendelt árverés foganatosításának mellőzését és a lefoglalt ingóságoknak zár alóli feloldását kéri. Az előleges árverésen befolyt vételár az igény jogerejü eldöntéseig letétbe helyeztetik.

A végrehajthatónak s ha több végrehajtható van s ezek között e tekintetben közös meg egyezés jött létre — ez utóbbiaknak közösen jogukban van készpénz fizetés nélkül vásárolni vagy másoknak megengedni, hogy hitelbe vásároljanak követelésük s járulékaik erejéig oly módon, hogy e vásárlás fizetése képen történjék a végrehajtható részére: *a)* ha más előbbi foglaltató nincs, *b)* ha a foglalási jegyzőkönyvből ki nem tűnik, hogy eladandó tárgyakra valaki törvényes zálogjoggal bír, *c)* ha az árverés megkezdéseig a kiküldöttnél előbbégi igény be nem jelentetett s végre *d)* ha az árverésen befolyt összegnek bírói letétben tartása nem rendeltetett el.

Törvényes zálogjegy illeti a bérbeadót a kibérelt helyiségben levő összes bárminemű ingóságokra félévi bérösszeg — a hasznbérbeadót a hasznbérelt jószágon levő, vagy ahhoz tartozó terményekre, gazdasági felszerelvényekre és lábas jószágokra egy évi hasznbér-összeg erejéig (kizárólag a tőke követelésre nézve).

Mindazok, kik az elárvereztetni rendelt ingóságok vételárából a végrehajtható követelését megelőző kielégítéshez tartanak jogot, tartoznak ezt bejelenteni.

Az elsőbbségi igény a kiküldöttnél jelentendő bé. — A szóbeli jelentéseknél a kikül-

dött külön jegyzőkönyvet vesz fel. A bejelentés zárhatár ideje az árverési hirdetményben kitűzött óra. Elsőbbségi igényüket tartoznak bejelenteni: *a)* bérbe és haszonbérbeadók: követelés összegét akkor, ha a végrehajtási jkv-ben a törvényes zálogjog csak általában: követelés összegének kitüntetése nélkül van felemlítve. *b)* az a hitelező, kinek részére azon körülmény, hogy az elárverezendő ingóságok javára korábban foglaltak le, min végrehajtató javára — a végrehajtási jegyzőkönyvből ki nem tűnik, s végre *c)* tűzkár-elleni biztosítás folytán a biztosító által fizetendő kártérítési összeg lefoglalása esetén az a jelzálogos (tkkvileg bejegyzett) hitelező, kinek az épületre a tűzkárt megelőzőleg nyert zálogjogot.

A kedvezőbb eladás létesítése szempontjából s ha az elárverezendő ingóságok nagy értéket képviselnek, bármely érdekelt fél kérheti, hogy külön árverési feltételek állapíttassanak meg. — A kérvény a végrehajtási jegyzőkönyv hiteles másolatával felszerelten az árverési hirdetmény kifüggesztéseig a bíróságnál írásban adandó be. A bíróság esetleg a többi érdekelt meghallgatása után végzésileg határoz s állapítja meg e külön feltételeket, melyről a kiküldöttet és az érdekelteket késedelem nélkül értesíti. E tárgyban hozott végzés ellen felfolyamodásnak helye nincs. — E feltételekben kérelemre megállapítható a részletfizetés is s kimondható, hogy megfelelő bánatpénz teendő le s hogy az elárverezett tárgy csak a vételár teljes befizetése után adatik át a vevőnek.

Az árverés addig folytatik, míg minde követelés és azok járulékai fedeztettek, vagy az összes ingóság elárvereztetett.

A befolyt *vételár felosztását* rendszerint a kiküldött eszközli az árverés alkalmával. A fizetés úgy történik, hogy a követelésről szól eredeti okirat (kötelezvény, adóslevél stb nem a kielégítés alapjául szolgáló közirat), hanem a fizetés által teljesen hatálytalanná vált a végrehajtatótól elvételik s a végrehajtás szenvedőnek kiadatik, ellenesetben pedig a fizetés a kiküldött által az eredeti okirattal feljegyeztetik s ennek megtörténte után az okirat a végrehajtatónak elismervény mellett visszaadatik. A maradványt képező készpénnyel nyugtató mellett a végrehajtást szenvedőnek adatik át. Fizetés mindenkor kizárólag azon érdekelték javára eszközölhető csak, kik az eljárásnál jelen vannak.

A végrehajtást fogyanatosító bíróság eszközli a vételár felosztást: *a)* ha a vételár felosztására nézve összes érdekelték az árverés alkalmában meg nem egyeztek, *b)* ha elsőbbség bejelentvény adatik be, *c)* ha a végrehajtás iratokból kitetszőleg korábbi foglaltató van végre *d)* ha az ekként érdekelt felek valamelyike az árverés után a kiküldöttnek meg nem jelent, a bíróság az összes érdekelték megidézésével tárgyalást tűz ki s az érdekelték meghallgatása után — s ha ezek meg nem jelenének, hivatalból — megállapítja a *kielégítési sorrendet*. Az árverés hirdetéssel fogyanatosítási s a zárgondnoki kezeléssel járó költségek — mint előnyös tételű költségek minden más követelést megelőzőleg soroz-

tatnak; a további sorozás a bírói zálogjog által nyert elsőbbség szerint történik. A hozott végzés a tárgyaláshoz megjelent feleknek kihirdetetik, a felfolyamodás azonnal bejelenthető s 3 nap alatt írásban indokolható. — A meg nem jelentekkel szemben, vagy ha felfolyamodás azonnal be nem jelentetik, a végzés rögtön jogerőre emelkedik s a vételár a fenti bekezdésben részletezett módon azonnal felosztatik. A másodbiróság végzése ellen, a mennyiben az első bíróság végzése megváltoztatott a harmadbirósághoz halasztó hatályú felfolyamodásnak van helye.

A váltó birtokos azon tárgyakból, melyekre magánuton zálogjogot nyert, valamint az a hitelező, ki kereskedelmi ügyletből eredő követelés fedezésére írásbeli szerződés mellett kézi zálogot nyert ez ingóságokra, az illetékes törvényszéknél kérheti az árverést. A végrehajtást foganasító bíróság kiküldöttje a kézi zálogok megbecslése után igényfelhívás nélkül eszközli az árverést, a biztosított követelést a vételárból kifizeti. Ezen eljárás során hozott intézkedések ellen beadott felfolyamodás, illetve előterjesztésnek az árverésen lefolyt pénznek kiadására nézve van csak halasztó hatálya.

Folytatólagos végrehajtás iránti kérelmet előterjeszthet a végrehajtó a kiküldöttnél és a végrehajtást foganasító bíróságnál. A *kiküldöttnél* előterjeszthető a kérelem, míg az iratokat be nem terjesztette; ha az árverésen befolyt vételárból a végrehajtató követelése járulékaival együtt ki nem telik. A kiküldött a végrehajtást szenvedőnek ugyanazon járás-

birósági területen levő ingóságaira a folytatólagos végrehajtást újabb kiküldetés nélkül foganatosítja. A *végrehajtás foganatosítására* illetékes bíróságnál kérhető a folytatólagos végrehajtás *a)* ha a végrehajtató kimutatja, hogy követelése a korábbi foglalás alkalmás végrehajtás alá vett dolgok által fedezve nincs, *b)* ha a lefoglalt ingókra vagy azok egy részére igénykereset indított vagy elsőbbségi igény jelentett be; *c)* ha előterjesztés folytán vagy hivatalból a végrehajtás alá vont dolgok egy része az összeírásból kihagyatott, s végre *d)* ha a végrehajtás egy ízben már elrendeltetett, de még nem foganatosított s o szerint még nem tudható, vajjon az első ízben elrendelt végrehajtás elég fedezetet fog-c nyújtani vagy sem? Az *a)* pont esetében a folytatólagos végrehajtással járó költségek meg is szüntethetők, míg minden más esetben a végrehajtást szenvedő fél viseli azokat. Az *a)* pont esetében azonban, ha a végrehajtás foganatosítására több bíróság kerestetett meg, a folytatólagos végrehajtás elrendelésére azon bíróság illetékes, mely az *alap-végrehajtást* elrendelte.

B) Végrehajtás ingatlanokra.

Az ingatlanokra vezetett végrehajtás rendelkezései bizonyos tekintetben összefügnék a telekkönyvi rendtartás és szabályaival. Röviden érintjük ebből kifolyólag a következőket. A telekkönyvnek rendszeren 3 lapja van u. m. birtokállási (*A*), tulajdoni (*B*), és teherlap. (*C*). Az *A*) lapon vannak felvéve az ingatlanok, melyek vagy *jószágtesteket*: a szerint

a mint egy római szám alatt, (I, II, III stb.) egy vagy több birtokrészletből állanak, avagy + alatt külön-külön önmagukban képeznek *önálló birtokrészletet*. Lényeges különbség a kettő között az, hogy míg a római szám alatt felvett részletre vagy részletekre csak egészben azaz az ott felvett összes ingatlanokat terhelőleg lehet zálogjogot szerezni; addig a + alatt felvett minden egyes birtokrészlet egymagában is tárgya a zálogjognak.

A telekkönyvi bejegyzéseknek 3 faja van: bekebelezés, előjegyzés és feljegyzés. A telekkönyvi jog a telekkönyvi bejegyzés által szerzetik meg. Valamely beadvány érkezési ideje állapítja meg a telekkönyvi elsőbbséget és rangsorozatot.

A tulajdoni lapon az ingatlan tulajdonosában történt változások s ennek személyére vagy cselekvőképességére vonatkozó jogi hatással (kiskorúság, gondnokság, csőd) bíró feljegyzések foglaltatnak. A tulajdonjog feltétlen vagy feltételes. A bekebelezés feltétlen, az előjegyzés az igazolástól függő: tehát feltételes jog.

Mindkét jogra szerezhetők zálogjogok azon különbséggel, hogy ha az ingatlan tulajdonjoga az adós javára csak előjegyezve van: az előjegyzés igazolásától függő joghatályos; ha pedig az adós javára kebelezett tulajdonjogra másnak a tulajdonjoga van előjegyezve: az előjegyzés nem igazolásától függő joghatályos rendeltetik el az előjegyzés illetve bekebelezés. Ily esetben szerzett végrehajtás esetében a végrehajtató jogot nyer a végrehajtást szenvedő ellen előjegyzet tu-

lajdonjog kitörlése iránt a szükséges lépéseket megtenni s költségei az alapperbeli követelés járulékhhoz hozzá számíttatnak.

Megszerezhető a zálogjog az örökhatározó nevén álló ingatlanból az örökösöt illető örökségi vagy hagyományi jutalékra is azon korlátozással és feltétellel, hogy az így kötelezett a hagyatéki eljárás rendén, mint örökös vagy hagyományos kap-e részt az így megterhelt ingatlan vagyonyból. Amennyiben azonban örök- vagy hagyományi jutalékát a tárgyalás rendén elidegeníti vagy arról lemond s az így terhelt ingatlanok az adóstól különböző személynek adatnak át: az ellene feljegyzett zálogjog jogi hatályát veszti s a bejegyzés hivatalból töröltetik. Ily feltétel mellett szerzett jogositvány esetében is fel van jogositva a hitelező a hagyatéki eljárás megindítására s felmerült költségek hasonlólag az alapperbeli követelés járulékhhoz számíttatnak.

Többeknek együtt egy telekkönyvi jószágtestet képező egyes birtokrészleteire, egy személynek tulajdonát tevő jószágtest hányadára vagy közös tulajdoni jutalék egy részére sem zálogjogot szerezni, sem végrehajtást kérni s ennek folytán a végrehajtási zálogjog bekebelezését kieszközölni sem lehet. Alzálogjog csak egész jelzálogi követelésre, annak hányad vagy számszerűleg meghatározott részeire csak akkor szerezhető, ha az olyan részek más hitelezőre átruházva s mint ilyen telekkönyvileg kiűntetve vannak.

Ingatlanokra a végrehajtást írásbeli kérvény alapján a perbiróság rendeli el. Ugyanezen bíróság rendeli el a végrehajtási zálog-

jognak átruházását is. Ha azonban az átruházás a telekkönyvben jogérvényesen kitüntettett, az engedményes az árverést közvetlenül a tkvi hatóságnál kérelmezheti. Egyedüli kivétel a kisebb polgári ügyekbeni eljárásnál van, a hol a kérvény avagy a jegyzőkönyvbe vett kérelem az eljáró bíróságnál adandó be, illetve terjesztendő elő, a mely azt a végrehajtás elrendelése és foganatosítása végett a tkvi hatósághoz teszi át. A megkeresett tkvi hatóság a végzés jogerőre emelkedésének bevétele nélkül intézi el a megkeresést. A perbírósághoz intézett felfolyamodásról a tkvi hatóság értesítettik s ez a felfolyamodást a bejegyzésnél feljegyzi. A tkvi hatóság a végr. zálogjogot bekebelezi, ha a behajtható követelés a kérdéses ingatlanra bejegyezve nincs; vagy az előjegyzett zálogjogot igazolás útján végrehajtás útján bekebelezi, ha a követelés zálogjogilag elő van jegyezve, végre ha a követelés az ingatlanra zálogjogilag be van kebeleztve a végrehajtási jogot feljegyzi. A végrehajtást elrendelő végzés a végrehajthatón kívül a végrehajtást szenvedőnek is kézbesítettik s ha ez utóbbi részére a végzés bármi okból nem kézbesíthető: részére hirdetményi idézés nélkül ügygondnok rendeltetik, a ki mindaddig képviseli, míg lakását a végrehajtást szenvedett be nem jelenti vagy képviseléséről nem gondoskodik. — A végrehajtási zálogjog bekebelezését vagy a végrehajtási jog feljegyzését elrendelő végzés ellen a kézbesítéstől számított 8 nap alatt mindkét fél felfolyamodást adhat be. A végrehajtást elrendelő végzésre nézve a másodbíróság

végérvényesen határoz. A tkvi hatóság végzését megváltoztató másodbirósági határozat ellen 8 nap alatt beadható további felfolyamodásnak van helye. — E felfolyamodás csak az árverés foganatosítását akadályozza meg. Ha ennek daczára az árverés megtartott, előterjesztés folytán az árverés megszüntetésének van helye. E szabály csupán az első árverési hirdetményre nézve áll.

A végrehajtási zálogjog bekebelezését, vagy a végrehajtási jog feljegyzését elrendelő végzésének a végrehajtást szenvedő részére történt kézbesítéstől számítandó 15 nap eltelté után ugy végrehajtható mint végrehajtást szenvedett a telekkönyvi hatósághoz egy példányban beadandó kérvényben az árverés elrendelését kérheti. Az árverés elrendelése csak kérelemre történik. E kérvényben az elárverezni kért ingatlanok oly módon jelölendőek meg és sorolandók föl, hogy ezek a kérvény kapcsán bemutatott s a kikiáltási ár megállapítása szempontjából szükséges a legközelebb mult évbéli állami adójáról kiállított adóhivatali, illetve községi bizonylatban foglalt adatokkal megegyezők legyenek. A kérvény nyel együtt az árverési feltételek tervezete is bemutatandó. Ha az elárverezendő ingatlan a megelőző mult évben megadóztatva nem volt, köteles kérelmező az ingatlan fekvése szerint illetékes közs. előljáráóság két tagja vagy a bíróság székhelyén alkalmazott állandó becsüs által kiállított becslevelet bemutatni. Kikiáltási árként az így kitüntetett becsár, szőlőnél és házosztály adó alatt álló ingatlanoknál az évi államadó kétszázszoros

összege, házbéradó és földadó alá eső más ingatlanoknál az államadó százszoros összege szolgál. Az ingatlanokkal együtt azon tartozékok is elárvereztetnek, melyek az ingatlantól állaguk sérelme vagy nevezetes értékcsökkenés nélkül el nem választhatók. — Az ingatlannal együtt a *végrehajtást szenvedőt* illető (tehát nem haszonbérbe adott vagy az ingatlan haszonélvezetére vezetett végrehajtás alkalmával lefoglalt) még be nem szedett függő termés is árverés alá bocsáttatik. Ennek ellenkezője az árverési fétételekben kiüntetendő. — Mert az érdekeltek bármelyikének jogában áll a függő termés becsértékét a község előjáróság két tagja által kiállított becslevéllel igazolni s így az árverést megelőzőleg 8 nappal bemutatott becsérték a kiküldött által az árverés alkalmával a kikiáltási árhoz hozzászámíttatik. Ily esetben azonban az árverési hirdetménynek a bánatpénz összegére vonatkozó intézkedése nem változik. *Hozzászámíttatik* a tartozékok becsértéke az ingatlan kikiáltási árához, ha a végrehajtató az ingatlan tartozékainak összeírását és becslését a fentebb említett becsüsök bizonyítványaival bemutatja, vagy ha igazolja azt, hogy az elárverezendő ingatlanon gyár vagy gőzmalom, vagy más olyan építmény van, mely az érték megállapítására döntő befolyással bír. Ez utóbbi esetben a tartozékok az árverés elrendelése előtt a végrehajtató kérelmére a helyszínén összeíratnak hivatalból kinevezett két-két szakértő által megbecsültetnek. Ezzel a joggal végrehajtást szenvedő is élhet.

A telekkönyvi hatóság az árverés elrendelése esetén árverési hirdetményt és feltételeket bocsát ki. A hirdetményben van foglalva az árverést elrendelő végzés is. A hirdetményben van felsorolva a feleken kívül az ingatlan, a követelés és járulékai, a megállapított kikiáltási ár, az árverés helye, ideje, napja és órája, a venni szándékozók által letcendő bánatpénz összege és a fizetési határidők is. Ezek közül a kített ingatlan téves megjelölése vagy a hely és időbeni mulasztás vagy eltérés előterjesztés folytán az árverés megsemmisítésének okául szolgál. Az árverési hirdetmény és feltételek a végrehajthatónak, a végrehajtást szenvedőnek, a társtulajdonosoknak, a kir. pénzügyigazgatóságnak, s mindazoknak, kik az elárverezendő ingatlanra szerzendő valamely nyilvántartási jog tekintetében az árverési hirdetmény kibocsátásának napjáig a tkvi hatósághoz kérvényt adtak be — kézbesítendő. A nem kellő időben (az árverési határnap előtt legalább 15 nappal) vagy nem szabályszerűen történt kézbesítés esetén az érdekelt fél az árverés megsemmisítését előterjesztés útján kérheti. Ezenkívül azon község előjáróságának, melynek területén az elárverezendő ingatlan fekszik, az árverési hirdetmény szintén megküldetik. Egy példányban a bíróság táblájára a kifüggesztés idejének megjelölésével kitétetik. Fentebb elősorolt érdekelteknek jogukban áll a megállapított árverési feltételek módosítása, valamint telekkönyvi hatóságnak az árverés elrendelésére vonatkozó intézkedései által okozott alaki sérelmek orvoslása végett a telekkönyvi hatóság-

hoz a hirdetmény kézbesítésétől számított 8 napon belül előterjesztéssel és felfolyamodással is élni. Ha az így kellő időben beadott s az árverés fogantatosítására halasztó hatálylyal bíró előterjesztés és felfolyamodás daczára az árverés megtartatott: előterjesztés folytán az az ár. megsemmisítésének van helye. Megjegyzendő, hogy e rendelkezés csak az *első* árverési hirdetmény és ez alkalommal bocsátott feltételekre nézve hatályos. E megsabott 8 napi határidőn túl az árverési feltételek módosítása iránt előterjesztett kérelem csak akkor vehető figyelembe, ha ahhoz hitelesítve aláírt, vagy a tkvi hatóság által jegyzőkönyvbe vett nyilatkozatban az összes érdekeltek hozzájárulnak.

Az árverés *nem* rendeltetik el: a) ha az elárverezendő ingatlanra még jogerejüleg el nem döntött tulajdoni igény vagy valamely tulajdon iránt indított per van a végrehajtató követelését megelőzőleg feljegyezve. Nem akadályozza az árverés elrendelését a végrehajtató követelését megelőző elsőbbségű zálogvisszaváltási vagy szolgálmi jog, mert az esetben az árverés azon feltétellel rendeltetik el, hogy az árverés által e bejegyzett jogok nem érintetnek. Ha azonban a zálogvisszaváltási jog feljegyzését megelőző elsőbbséggel van a végrehajtató követelése bekebelezve: az árverés a visszaváltási jogra való tekintet nélkül rendeltetik ei s a vételár maradvány pedig letétben marad, míg ha a szolgalm bekebelezését megelőzőleg más követelés van az ingatlanra bekebelezve, az érdekeltek meghallgatása után állapittatik meg azon összeg,

mely a szolgalmat megelőző jelzálogos követelések teljes kielégítése után szükségesnek mutatkozik. Ily esetben először a szolgalmi jog fenntartásával bocsáttatik árverés alá az ingatlan azon feltétel mellett, hogy a megigérvételárnak ezen megállapított összeget fel kell haladni: ha ezen összeg el nem éretik, az árverés hatálytalanná válik és az ingatlan szolgalmi jog fenntartása nélkül a *kitűzött határnapon* újabban elárvereztetik. Ezen rendelkezés az árverési feltételekben mondatik.

Az árverésre, ha a kikiáltási ár a 200 forintot meghaladja a hirdetmény kifüggesztését követő naptól számított legalább 60—100 nap, 2000 frton felül 90—120 nap, késedelmes árverési vevő ellen elrendelt új árverés — sikertelen árverés esetén újabb árverésre kikiáltási árra való tekintet nélkül 30 napos határidő tűzendő. — A hirlapi hirdetés közzétételét a tkvi hatóság az árverési hirdetmény kivonat kiadásával és hirlap kijelölése mellett rendeli el. A hirlap hirdetés az első árverés 15. utóajántati, sikertelen és új árverés eseté 8 nappal az árverési határnapot megelőzően közzéteendő. — A felsorolt határidők elmulasztása vagy a késedelmes hirlapi közzététel az árverés megsemmisítésére szolgálhat okul.

Ingatlanok telekkönyvi jószágtestenként bocsáttatnak árverés alá. Azonban valamely telekkönyvi jószágtest egyes birtokrészletei külön-külön is viszont több tkvi jószágtes ha ugyanazon tkkvi bejegyzésekkel vagy terhelve vagy a természetben egymás mellett fekszik, együttesen bocsátható árverés alá. Ily értelemben előterjesztett kérelem felett

tkvi hatóság az érdekeltek meghallgatása után végzésileg határoz. A végzés ellen felfolyamodásnak helye nincs.

Ha valamely ingatlan jószágra több tulajdonostárs közül csak egynek vagy többnek, de nem valamennyinek adóssága miatt intéztetik végrehajtás rendszerint csak a végrehajtást szenvedő vagy szenvedők hányadára rendeltetik el az árverés. Nemzetgazdasági érdekek folytán ettől eltérőleg az *egész ingatlanra* rendeltetik el az árverés, *a)* ha az egész ingatlan kikiáltási ára a 200 frtot meg nem haladja, *b)* ha Budapesten olyan ház és beltelek árvereztetik el, melynek kikiáltási ára az 5000 frtot meg nem haladja, *c)* ha olyan ház és beltelek árvereztetik el, melynek kikiáltási ára törvényhatósági joggal, illetőleg rendezett tanácssal bíró városokban a 2000 frtot meg nem haladja, *d)* ha más községekben olyan ház és beltelek árvereztetik el, melynek kikiáltási ára az 500 frtot meg nem haladja. Ezen esetben a végrehajtást alatt álló nem tulajdonostársak vagy ezek bármelyike jogosított a végrehajtató követelését magához váltani, az ingatlanra árverezni s ha árverési vevőként a tulajdonostárs marad a vételár azon hányadát, mely az ő tulajdon hányadának megfelel, megfizetni nem köteles.

Ha az árverés csupán a végrehajtást szenvedő vagy szenvedők hányadára rendeltetik el: a tulajdonostársaknak joguk van, a hirdetmény kézbesítésétől számított 8 nap alatt a tkvi hatósághoz azon kérelmet terjeszteni, hogy az egész ingatlan bocsáttassék árverés alá. Ha ezt valamennyi tulajdonostárs

hitelesített beadványban kéri új árverési határnap kitűzése mellett, az új hirdetmény az egész ingatlanra bocsáttatik ki. A hirdetés költségei a tulajdonostársak által viselendők s ha ezen költségek a kérelem tárgyában hozott végzés *kiadásától* számított 8 nap alatt nem előlegeztetnék: az árverés a már kibocsáttott hirdetmény értelmében tartatik meg. A kérvény vissza nem vonható.

Ha ugyanazon ingatlanra, a melyre a végrehajtási zálogjog bekebelezése elrendeltek, végrehajtási eljárás van már folyamatban, a tkv. hatóság a *csatlakozást* mondja ki. — Az így elrendelt csatlakozás esetén bármelyik végrehajtató kérelmére együttes árverési hirdetmény bocsáttandó ki. Ha a további végrehajtató érdekében az árverési hirdetmény már kibocsáttott, a tkvi hatóság a csatlakozás elrendelésével egyidejűleg póthirdetményt bocsát ki. Ily póthirdetmény az alap árverési hirdetményben kitűzött határnapot megelőző 15 nap előtt bocsátható csak ki és ha ezen árverési határnapon az ingatlan el nem adott a későbbi végrehajtató kérelmére újabb árverési hirdetmény bocsáttandó ki. A csatlakozásnak azon joghatálya van, hogy ha a korábbi végrehajtató érdekében elrendelt árverés bármelyik okból meg nem tartatik: az árverés a csatlakozott későbbi végrehajtató érdekében tartatik meg. Ha a végrehajtató kinek jávára az árverési hirdetmény kibocsáttott, vagy a csatlakozás kimondatott — egy másik követelésére nézve kéri a végrehajtást — valamint késedelmes árverés esetén általában, a csatlakozásnak helye nincs.

A hirdetmény kifüggesztésétől számított 30 nap elteltével a tkvi hatóság az árverés foganatosítására kiküldöttet rendel. Minthogy az elrendelés is kérelemre történt, az árverés foganatosítása is csak közbenjárás mellett eszközölhető. Ha végrehajtható a közbenjövettől való elállását írásban bejelenti, valamint utóajánlati árverésnél is minden körülmények között az eljárás hivatalból foganatosítandó. — Az árverés határnapon a kiküldött a helyszínén (ha az ingatlan kikiáltási ára 5000 frtot meg nem halad, az illető község háza, ha pedig 5000 frtot meghalad: a tkvi hatóság székhelyén a kitűzött helyiség, a hirdetmény szerint) megjelenik, a kielégítendő összeget és járulékait felszámítja, melyet ha végrehajtást szenvedő ki nem fizet: az árverési feltételeket felolvassa és az árverezni szándékozót felhívja, hogy a megállapított bánatpénz kezéhez tegyék le avagy pedig annak a bíróságnál birói letéibe történt előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű betéti elismervényt szolgáltatassák át és a feltételeket írják alá.

Ezután az árverés a kikiáltási árral megkezdetik s folytathatik mindaddig, mig fokozatos ígéretek tétetnek. Az árverés sorrendjét első sorban a végrehajtást szenvedő van jogosítva meghatározni, de csak azon több jószágtest vagy a jószágtest több részlete között, melyeknek elárverezése *ugyanerre a határnapra* volt kitűzve. Ha ezzel a jogával végrehajtást szenvedő élni nem akar vagy az árverésnél nincs jelen: az árverési sorrendet a végrehajtható határozhatja meg s ha ez sem él ezen

jogával, telekkönyvben foglalt sorrend szerint szerkesztett árverési hirdetmény sorrendje az irányadó. Ha többet igérni senki sem akar: a kiküldött az árverés berekesztésére *zárhatáridőt* tűz ki, mely 5 percnél rövidebb s 15 percnél hosszabb nem lehet, de az árverelők bármelyikének egyszerű kérelmére — de csak egy ízben — újabb 15 percczel meghosszabítható. Ha a kikiáltási ár meg nem ígértetnék: a kiküldött a kikiáltási árt fokozatosan lejjebb szállítani köteles, míg ígéret nem tétetik. Ha ígéret tétetik, vagy ha a zárhatáridő után újabb ígéret tétetik, az árverés folytatandó s a fentieknek megfelelően az ígéret megszűntekor újabb zárhatáridő tűzendő ki. A zárhatáridő eltelte után, ha időközben magasabb ígéret nem tétetik, az ingatlan a legtöbbet ígérő által megvettnek jelentetik ki s ennek bánatpénze, illetve letéti elismervénye visszatartatik, míg a többi árverelőké visszaadatik. A zárhatáridő elteltéig bármely árverezni szándékozó időközben is leteheti a bánatpénzt éstehet ígéretet, azon árverelők pedig, a kik az árverésben többé részt venni nem akarnak, bánatpénzüket, illetőleg a letéti elismervény visszavételének igazolása mellett az árverési jegyzőkönyvet az árverés folyamában bármikor aláírhatják. Ezen alakiságok az árverési jegyzőkönyvben részletesen kitüntetendők s közülök a fokozatos ígéretekre, a zárhatáridő kitűzésére és az árverés befejezésére vonatkozó szabályok megsértése ok az árverés megsemmisítésére.

A végrehajtást szenvedő az árverésen mint árverelő részt nem vehet, kivétel csak

akkor van, *a*) ha végrehajthatónak nem személyesen kötelezett adósa s az ingatlan árverését csak azért tartozik türni, mert annak ő a telekkönyvi tulajdonosa, továbbá *b*) ha ellene nem saját adósága, hanem mint az elhalt adós örököse ellen vezetetik a végrehajtás.

A mint okul szolgál az árverés megsemmisítésére ha valaki bánatpénz letétele nélkül árverésre, bocsáttatott (kivéve a tulajdonostársát a kiról a fentebb már említés történt), úgy ok a megsemmisítésre az is, ha a bánatpénz letételére ajánkozott árverelő *törvényes ok nélkül* az árveréstől elzárattott. Ennek daczára kiskoru személy vagy olyan, a ki gondnokság vagy csőd alatt áll, mert jogérvényesen nem kötelezheti magát, saját személyében nem is árverelhet: ha pedig nagykorunak vagy önjogunak szinlelve magát árverelőként jelentkezik s mint legtöbbet ígérőre az ingatlan leüttetik — előterjesztés folytán — beigazoltatván e körülmények, az árverés megsemmisítettik, sőt elveszti az árverelő a bánatpénzt is.

A vevő, ha valakinek meghatalmazásából, vagy valakinek közösen árverezett, tartozik az árverés befejezésekor megbizóját vagy vevő társát azonnal megnevezni s a jegyzőkönyvet ezen minőségének kitüntetése mellett aláírni. Ha ilyen nyilatkozat azonnal (az árverés befejezésekor) nem tétetik, valamint akkor is, ha nyilatkozat tétetett ugyan, de a meghatalmazó vagy vevő társ által kiállított és szabályszerűen hitelesített külön meghatalmazás azonnal át nem adatott vagy legkésőbb az árveréstől számított 8 nap záros (meg nem hossza-

bitható) határidő alatt a bíróságnál be nem mutathatott, egyedüli vevőnek az tekintetik, a ki az árverésnél a legmagasabb ígéretet tette.

A végrehajtató, ha az árverésnél jelen, vagy képviselve van, az árverés felfüggesztését, a kikiáltási ár lejobb szállítása közben is kívánhatja, de csak addig, a míg az árverelők valamelyike ígéretet nem tett. Több végrehajtató érdekében elrendelt árverés esetében a végrehajtatók e joggal csak együttesen élhetnek. Ezen felfüggesztési jog nem gyakorolható akkor, ha a végrehajtást szenvedő az elrendelt árverés megtartását kívánja. Míg, ha több jószágtestnek vagy ugyanazon jószágtesthez tartozó különböző birtokrészeknek egy része az árverésen olyan áron adott el, hogy a telekkönyvi állás figyelembe vételével az eladási ár az előnyös tételeket, a végrehajtató és netaláni csatlakozónak — s az ezeket telekkönyvi rangsorozatban megelőző hitelezők követelését és járulékait is fedezi: a további árverés végrehajtást szenvedő etőterjesztett kérelmére *felfüggesztendő*. Ha e szabályok meg nem tartatnak, előterjesztés folytán az árverés megsemmisítettik. — Mint-hogy pedig ez utóbbi esetben a számítás csak a kielégítési sorrend alapján határozható meg egész pontossággal s ekkor tudható meg bizonyosan, vajjon az elért vételárból, különösen, ha a vevő vételárát teljesen be nem fizeti az említett követelések kitelnek-e: a még hátralevő árverés alá nem bocsátott ingatlanokra az árverést folytatólag kell kérelmezni. Hasonlóképen kérelmezni kell az újabb árverést, ha valamely kitűzött árverés

a felek közmegegyezésével halasztatott el, vagy ha az árverés sikertelen maradt, a mely utóbbi eset akkor is előáll, ha a kitűzött határnapon a bánatpénz letétele mellett árverelő egyáltalán nem jelentkezik. E kérelem az első árverés napjától számított hat hónap alatt terjesztendő elő. Felfolyamodásnak és előterjesztésnek e kérelem folytán kibocsátott újabb árverési hirdetmény ellen is van helye, de a jogorvoslatok az árverés megtartására halasztó hatálylyal nem birnak.

Megszüntetendő az árverés az utóajánlatot tevő beegyezése nélkül abban az esetben is, ha az utóajánlat folytán kitűzött újabb árverési határnapig, illetve a kitűzött határnapon az árverés megkezdéseig végrehajtást szenvedő a végrehajtató követelését teljesen kifizeti, vagy ha végrehajtató az előbbi bekezdés szerinti időpontig az árverés felfüggesztését kívánja s annak megtartásához sem a netaláni csatlakozó, sem a végrehajtást szenvedő fél nem ragaszkodik.

Az árverés befejezése után a kiküldött az összes iratokat, árverési jegyzőkönyvet a bánatpénzül letett összegekkel és értékpapirokkal együtt a telekkönyvi hatóságnál bemutatja.

A mint tartozik a telekkönyvi hatóság a végrehajtónak a végrehajtást szenvedőnek, vagy a telekkönyvileg érdekelt bármelyik félnek kérelmére az árverés tárgyát képező szőlőbirtoknak a hivatalból kinevezett zárgondnok által való kezelését az árverésig felétlenül — s más ingatlanok kezelését az értékesítkedés veszélyének igazolása mellett elrendelni: úgy az árverési vevő kérelmére

és költségére a kiküldött köteles ideleignes zárgondnokat kinevezni, kinek tiszte abból áll, hogy addig, míg az ingatlan átadatik vagy zár alá vétetik, az ingatlan és tartozékainak sértetlen fenntartására felügyel. E két jogositvány egymást kizárja. Nem nevezhető ki ideiglenes zárgondnok akkor sem, ha az az árverés alá bocsátott ingatlan bérbe vagy haszonbérbe van adva, mert jöllehet haszonbérnök és bérnök az elárverezett ingatlan használatát — ha csak az árverési feltételekben más ki nem köttetett — a vevőnek át-bocsájtani tartoznak, nevezetteknek az árverési vevő felmondani tartozik. Még pedig haszonbérnök a szerződés módozatai szerint, de minden körülmények közt az árveréskor folyamatban levő gazdasági év végével; (mikor az ideitermés betakarított) lakbér-bérnök helyi szabályrendelet szerint — s ilyenek nem léteben 3 hónapi felmondás után. Minthogy pedig azon haszonbérnök és bérnök, kinek e joga telekkönyvileg bejegyezve van, az árverési hirdetmény által az árverésről értesítve van az árverés napja után esedékes bérösszeget ezen hirdetmény folytán, — kinek joga pedig a telekkönyvből ki nem tűnik, az árverési vevő értesítése alapján a bíróságnál letenni köteles: az árverési vevőt az árverés jogerőre emelkedése után az árverés napjától az árverés jogerőre emelkedéséig a bérösszeg illeti meg, mely az ingatlan haszonélvezetét helyettesíti.

Ha az árverés befejezésétől számított 8 nap alatt előterjesztés adatik be, a vevő kérelmére és költségére az árverésen eladott ingatlanok a veszély igazolása nélkül is zár

alá vétetnek; míg ha az árverés napjától számított 8 nap alatt előterjesztés nem adatik be, — ha csak az árverési feltételek ellenkezőt nem tartalmaznak, — a tkvi hatóság a vevőnek *vételi bizonyítványt* ad, melynek alapján a vevő a megvett ingatlant birtokába veheti. S a mennyiben ebben a végrehajtást szenvedő, vagy bárki más által gátoltatnék, a birtokba vételre nézve a községi vagy közigazgatási hatóság segédletét veheti igénybe.

A vevő kérelmére a birtokba helyezés bírói kiküldött által és szükség esetén karhatalom alkalmazása mellett eszközöltetik. Míg ha az árverés jogerőre emelkedett s a vevő az árverési feltételeknek eleget tett vagy oly módon, hogy a vételért befizette vagy úgy, hogy a tkvi hatóságnál bejelenti a jelzálogos hitelezőkkel történt azon megállapodását, hogy a fizetendő vételár fejében ez utóbbi követelések teherképen továbbra is fenmaradnak az általa megvett ingatlanon, a tkvi hatóság az ingatlan tulajdonjogát az árverési vevő javára kebelezi be. Az utóbbi esetben kérelemre s a vonatkozó teherképek épségben tartása mellett, az előbbi esetben hivatalból s az összes bekebelezett vagy előjegyzett teherképek és feljegyzése törlése mellett. Magától értetődik azonban, hogy azon szolgálmi jogok és feljegyzések, melyek sérelme nélkül rendeltetett el az árverés, épségben maradnak. Az ingatlant terhelő és az árverés napját követőleg esedékes adók és átruházási illeték a vevőt terhelik.

A birtokba helyezés a vevő tulajdonjogának bekebelezése tárgyában hozott vég-

zés jogerőre emelkedésének időpontjáig rendelkezhető csak el.

Az árverési vevő a vételárat az árverési feltételekben meghatározott idő alatt tartozik megfizetni. A vételár befizetésre külön felhívást nem kap, mert a vevő tartozik figyelemmel kísérrni, vajjon fizetési kötelezettsége beállott-e s ha késedelembe esik, ellene bármelyik érdekelt fél *kérelmére újabb árverést* rendel el a tkvi hatóság. Minthogy azonban a késedelem az utolsó határidő lejártá után áll be, mert a feltételekben meghatározott időközök szerint részletenkinti teljesítés csak a fizetésnek könnyebb eszközölhetésére szolgál: a lejárt egyes esedékes részletekre nem, — csupán a lejárt egész vételár összeg erejéig lehet újabb árverést kérni. Az újabban kibocsátott árverési hirdetmény ellen a késedelmess árverési vevő halasztó hatályu felfolyamodással és előterjesztéssel élhet. — A késedelem következménye a vevőre nézve a következők: elveszti a letett bánatpénzét, mely az újabb árverés során befolyandó vételárhoz csatoltatik, továbbá az újabban elrendelt árverésen mint árverelő részt nem vehet s végre, ha az újabb árverésen az ingatlan olcsóbban adatnék el, megtéríteni köteles a viszárvérés költségeit és az elmulasztott határidőről a korábbi árverési feltételekben meghatározott kamatot a viszárvérés határidejeig, továbbá a későbbi és korábbi vételár közötti tőke különbözetet. Ez utóbbiba azonban elvesztett bánatpénze számítatik. Ha az újabb árverésen az ingatlan a korábbi vételárnál magasabb árért adatnék el: a többlet

a korábbi vevőt nem illeti. A megtérítendő különbözet erejeig a telekkönyvi hatóság a korábbi vevő ellen bármely érdekelt fél kérelmére, (mely kérelem már az árverési jegyzőkönyvben is előterjeszhető) veszély igazolása nélkül is a korábbi és az újabb árverésre vonatkozó ügyiratok alapján a biztosítási végrehajtást elrendeli. Az érdekeltnek s a korábbi vevőnek jegyzőkönyvi tárgyalás során való meghallgatása után a megtérítendő összeget megállapítja s ennek 15 nap alatti megfizetésében a késedelmes árverési vevőt elmarasztalja, illetve a vételár különbözetét összegnek letétbe helyezését elrendeli. Ezen végzés alapján az érdekeltnek bármelyikének kérelmére a kielégítési végrehajtás rendeltek el, melyre azonban a beadott felfolyamodás halasztó hatálylyal bír. A megtérítendő különbözet a végrehajtási tömeg javára esik és a vételárhoz csatolják, a mennyiben azonban jogerős sorrendi végzés alapján a rangsorozat szerint következő jelzálogos hitelező ezen vételár különbözeti követelést fizetesképen elfogadni hajlandó, ez esetben a kielégítési végrehajtás nevezett jelzálogos hitelező javára rendeltetik el.

A késedelmes árverési vevő késedelmének következményeit elháríthatja magától, ha az újabb árverés elrendelése által okozott összes költségeket megfizeti és az árverési feltételeknek utólagosan bár, de teljesen eleget tesz. Ezen készségét az újabb árverési határnapot megelőzőleg a telekkönyvi hatóságnál oly időben terjesztheti elő, hogy a kiküldött az árverés megtartása előtt értesíthető legyen,

vagy pedig a fizetést az árverés megkezdése előtt a kiküldöttnél teljesítheti. Mindkét esetben az újabb árverés felfüggesztendő, mert az ily módon történt fizetés daczára megtartott árverés a korábbi vevő előterjesztése folytán megsemmisítettik.

A versenykedv fokozását az *utóajánlat* mozditja elő. Ha t. i. az árverés napjától számitott *15 nap* alatt a telekkönyvi hatósághoz valaki *hitelesített* beadványban az első izben kibocsátott hirdetményben megállapított bánatpénz letétele mellett a vevő ígérétét ennek legalább egy tizedrészével meghaladó utóajánlatot tesz s egyszersmind az árverési költséget mint általa viselendőket előlegezi, a telekkönyvi hatóság az előbbi árverést hatálytalannak nyilvánítja s újabb árverést rendel el. Több ajánlattevő közül annak ajánlata jön figyelembe, ki a legmagasabb ajánlatot tette, míg több egyenlő ajánlat közül egyedül az előbb beadott vehető figyelembe. Ily utóajánlatnak, vagy az első izben kibocsátott hirdetmény folytán megtartott valamint az elhalasztott, sikertelen vagy előterjesztés folytán megsemmisített árverés, sőt a késedelmes árverési vevő ellen megtartott árverés után is van helye.

Az utóajánlat másra át nem ruházható s az ajánlattevőre feltétlenül akkor is kötelező, ha az árverésre meg nem jelent, ha ígéréténel magasabb ígérét nem tétetett, az ingatlan általa megvettnék jelentetik ki, sőt kötelező rá nézve akkor is, ha az ígérete folytán tartott árverés megsemmisítettén, újabb árverés rendeltetett el.

Ha az árverés alá vont ingatlan az utóajánlati ígéretet meghaladó összegért adatott el, ez esetben az utóajánlattevő az előlegezett árverés költség megtérítését az elért többlet erejéig vissza követelheti, vagy az általa megvettnek kijelentett ingatlan vételárába számíthatja be; minden más esetben az árverési költséget ő tartozik fedezni.

Az árverés jogerőre emelkedése után a telekkönyvi hatóság az elárverezett ingatlan vételárának felosztása végett a *sorrendi tárgyalásra* hivatalból tűz ki határnapot. E határnapra a telekkönyv szerint összes érdekelt meghivatnak s ha a vevő az egész vételárt be nem fizette, ez utóbbi is értesítettik. A meg nem jelenés következménye csupán az alább felsoroltakat illetőleg vannak megállapítva. És pedig: a kir. pénzügyigazgatóságra nézve annyiban, hogy csupán a tárgyaláson kimutatással igazolt adók és illetékek soroztatnak; azon jelzálogos hitelező részére, kinek csupán zálogjog van bekebelezve igazolatlan elmaradása esetén csak a tőke soroztatik, a bekebelezett kamat és járulékok sorozása mellőztetik; végre azon jelzálogos hitelezőt illetőleg kinek valamely össze szerint meg nem határozott követelés fedezeteül legmagasabb összeg által biztosított követelés van bekebelezve, elmaradása az vonja maga után, hogy követelésének sorozása mellőztetik. E következményekre fentebb elősoroltak a végzésben figyelmeztetnek is. Az elmulasztott határnap miatt igazolásnak helye nincs. A sorrendi tárgyalást a bíró vezeti s a megidézettek elmaradása esetén esetleg hivatalból

állapítja meg a kielégítés sorrendjét. A tárgyalás azzal veszi kezdetét, hogy a vételárnak a bírói letétbe helyezett és még a vevőnél fizetetlen része folyó kamataival együtt megközelítőleg kiszámítatik s ennek eredménye jegyzőkönyvbe vétetik. Ezután az érdekeltek hallgatása mellett a követelések felszámítatnak. A felszámítás sorrendjét a telekkönyvi rangsorozat állapítja meg. Ezen követelések a *jelzálogos hitelezők* követelései. Ezt megelőzi az *előnyös tételű költség*. *Előnyös tételt* képeznek a következő sorrendben: a) végrehajthatónak és csatlakozónak az ingatlan árverés hirdetése és foganatosítása körül felmerült s bíróilag megállapított költségek, továbbá a sorrendi tárgyalás bélyegköltségei, az ismeretlen hitelezők képviselőjére rendelt ügygondnok sorrendi tárgyalási díja, szőlőbirtok s ingatlan haszonélvezetének zár alá vétele alkalmával a zárgondnoki költségek és díjak, b) az elárverezett ingatlant terhelő a jogerőre emelkedett első árverés napjától megelőzőleg esedékessé vált 3 évnél nem régebbi állami, községi, jövedelmi pótdó, valamint az egyes városok által szedett házbér krajczár és utborkolati járulékok, továbbá a bejelentéstől számított két évig s ezen határidőn belül bejelentett illeték követelés 5 évig, ha az utóbbi tkvi bejegyzés által biztosított, c) végre a szőlődézsma, urbéri és más hasontermészetű váltság összegek, visszabályozási tartozásoknak 3 évnél nem régebbi időről hátralékban levő részletei a jogerőre emelkedett első árverés napjától visszafelé számítva.

A *jelzálogos hitelezők* követelésének felszámításánál a telekkönyvi rangsorozat az irányadó. Ha ugyanazon telekkönyvi hatóság telekkönyveiben foglalt s egyidejűleg elárverezett több telekkönyvi jószágtestre vonatkozólag vagy valamely közös ingatlanak több tulajdonostársat illető hányadára egyidejűleg történik a sorozás, a tehertételek a jelzálogok vételárából aránylag — az egyes vételárak összegeinek aránya szerint — lesznek kielégítendőek. Mind a mellett, a hitelező jogosított a vételárból egészben vagy részben a sorozást kérni. A későbbi jelzálogos hitelezőknek jogukban áll az előtők levő jelzálogos követelést a sorozat követelés kifizetéseig készpénzzel kifizetve magukhoz váltani. A jogosítványt erre a bejegyzés sorrendje állapítja meg.

A tőkeköveteléssel egyenlő sorrendben soroztatnak, *a)* a kamatok a mennyiben az árverés napjától visszszámított 3 évnél nem régiebb időre vannak hátra, *b)* az árverés napjától tovább folyó kamatok. Ha a kamatláb a telekkönyvi bejegyzésben kitüntetve nincs, 6 százaléknál magasabb kamat nem sorozható. Kamatok kamatja, még ha ilyen be is van kebelezve, a sorozásnál figyelmen kívül hagyatik. Végrehajtásilag bekebelezett követeléseknél a kamatok bejegyzés szerint vétetnek számításba s a mennyiben a tőkével együtt számszerűleg meghatározott biztosítéki összeg erejéig a költség-fedezet bekebelezett: az így bekebelezett költség fedezeti összeg keretén belül a perbeli, előnyös tételek közé nem utalt végrehajtási, sorrendi és

árfelosztási tárgyalásnál felmerült s bíróilag megállapított költségek soroztatnak. Ha ilyen költség bekebelezés nincs: az összes jelzálogi követelések után a vételár maradványból elégíttetnek ki.

Bekebelezett haszonélvezeti jognál a haszonélvezeti jogot megelőző jelzálogos követelések kifizetése után maradványt képező összeg kamatjövédelme a haszonélvezeti jog tartama alatt a jogositott javára soroztatik, szorgalmi jognál a szorgalom bekebelezését megelőző követelés s végre bekebelezett haszonbérlet vagy bérlet esetében pedig a bér megszünte esetére a haszonbérelő vagy a bérelő által követelt kártalanítási összeg a hitelező által felszámított mennyiségben vétetik számításba. Bekebelezett évi járadék esetében a jogerőre emelkedett első árverés napját megelőző 3 évről hátralevő összeg a vételárból kielégíttetik, a később lejárandó évi járadékok tőkésíttetnek.

A sorrendi tárgyalást vezető bíró minden egyes tételre vonatkozólag meghallgatja a feleket, a jegyzőkönyvbe vett nyilatkozataik metaláni bizonyítékaik alapján határoz a sorrendi végzésben. A nyilatkozatok illetve kifogások vonatkozhatnak a rangsorozat kérdésére, a bejegyzés érvényességére, a követelés valóságára és összegére. Ezek közül a rangsorozat tekintetében emelt kifogások többnyire perre utasítás nélkül döntetnek el; az előnyös tételű adók és illetékek összegére nézve emelt kifogások figyelembe nem vétetnek, de az érdekeltek az illetékes pénzügyi hatóságnál kereshetnek orvoslást.

Kifogást tehet az adós, a hitelező s ez utóbbi javára sorozott követelést illetőleg más jelzálogos hitelező. A kifogások eredménye ehhez képest a következő: perre utasítatik a *hitelező* zálogjogilag bekebelezett követelésének valóságára vagy összege ellen a adós által emelt kifogás esetén, ha a sorrendi tárgyalás során nem igazolta, hogy követelése jogerejű ítélet vagy bírói egyezség által meg van állapítva vagy törvény szerint előzetes peres eljárás nélkül végrehajtható okiraton alapul, vagy hogy az iránt per van folyamatban. Ugyancsak a *hitelező* utasítatik perre, ha összeg szerint meg nem határozott követelés fedezeteül legmagasabb összeg által biztosított s fel nem számolt követelése ellen akár az adós, akár más jelzálogos hitelező emel kifogást. S végre a *kifogásttevő* utasítatik perre: ha a kifogást tevők a kifogások során *valószínűvé* tették, hogy a jogerejű ítélet vagy egyezség által megállapított vagy előzetes peres eljárás nélkül végrehajtható okiraton alapuló követelés az ítélet, egyezség vagy okirat kelte *után* felmerült ténykörülmények által egészben vagy részben megszűnt; nemkülönben, ha telekkönyvi bejegyzés érvényességét támadták meg.

A perre utasított köteles a végzés jogerőre emelkedésétől számított 30 napi zárhatáridő alatt az illetékes bíróságnál keresetet indítani és ennek megtörténtét ugyanazon határidő alatt a telekkönyvi hatóságnál bejelenteni, a mulasztás következménye az, hogy az így perre utasított hitelező rangsorozati elsőbbségéről az utána bejegyzett hitelező

sorozott követelése javára lemondottnak tekintetik.

Azon hitelező részére, kinek követelése ellen alaptalan kifogás emeltetett, a kifogást tevők a birói letét után járó és a hitelezőt illető kamatkülönbözetet egyetemlegesen megteríteni tartozik s ezen kívül ha a kifogásttevő hitelező által megindított kereset nyilván alaptalannak találtatik: kifogásttevő 500 frtig terjedhető pénzbírsággal büntetetik.

A hitelező az adós által történt kifogás esetén a 2 évi kamatkülönbözet számításba vételét, ennek sorozását s birói letétként leendő biztosítását, azon hitelező pedig, kinek követelése ellen valamely más hitelező emel kifogást a kamatkülönbözet, perbeli költségnek hasonlóképen birói letétkénti biztosítását követelheti. Ily kérelem a sorrendi tárgyalás során felvett jegyzőkönyvben terjesztendő elő. E kérelem folytán a bíróság a sorrendi végzésben a kifogásttevőket meghatározandó biztosíték letételére utasítja s ily esetben a végzést a kifogással élőknek kézbesítetteti. A végzés ezen része ellen jogorvoslatnak helye nincs s ha a kifogásttevők a biztosítékot a végzés kézbesítésétől számított 8 nap alatt le nem teszik: a sorrendben megállapított összeg a jogosított kérelmére, a perre utasítás figyelembe vétele nélkül utalványoztatik.

Előjegyzett s nem kifogásolt követelés sorozása esetén mint feltételes soroztatik s az előjegyzés igazolásáig illetve a per megindításaig a megfelelő összeg birói letétben marad.

A sorrendi végzés a felekkel nem közöl-

tetik csupán közszemlére tétetik ki a telekkönyvi hatóságnál. A végzés ellen egyfoku felfolyamodásnak van helye, még pedig a sorrendi tárgyalás napjától számított 15 nap elteltétől 8 nap: vagyis 23 napon belül a sorrendi tárgyalás napjától. Ha az elsőbirósági végzést a II. bíróság megváltoztatta, ezen II. bírói végzés kézbesítésétől számított 8 nap alatt a harmadbírósághoz lehet tovább felfolyamodni.

A felfolyamodási határidő eltelte után a tkvi hatóság hivatalból intézkedik azon követelések kielégítése iránt, melyeknek kifizetése se felfolyamodásoktól, sem perreutasítástól nem függ. A kifizetés utalványozás esetleg e végből kitüzött árfelosztási határnapon kiküldött által történik. A követelésről szóló eredeti okiratot a tkvi hatósághoz kell a fizetés feljegyzése végett beadni. A továbbiakra nézve utalunk az ingósági árverésnél a kiküldött által eszközölt fizetésnél vonatkozó mondottakra.

Nem telekkönyvezett ingatlanokra, (mely meghatározás oly ingatlanokra vonatkozik, a hol még telekkönyv szerkesztve nincs, vagy a mely ingatlanok a helyszineléskor tévedésből kimaradtak) — mint azt már az általános részben megmondottuk — a végrehajtást a perbiróság rendeli el. A megkeresett tkvi hatóság a helyszini összeírást, foglalást s a további eljárást eszközli. A helyszini eljárás alkalmával az ingatlanok tartozékai is összeíratnak s ugy ezek, mint maga az ingatlan, hivatalból kinevezendő két szakértő által becsültettk meg. Zálogjogi elsőbbséget a

foglalás időpontja ad. A lefoglalt ingatlan kikiáltása áráként a becslésnél megállapított érték szolgál. A foglalási eljárást elfogadó végzésnek végrehajtást szenvedő részére történt kézbesítésétől számított 15 nap eltelte után, kérelemre a tkvi hatóság árverési hirdetményt bocsát ki. Az árverési hirdetménybe azon felhívás is benfoglaltatik, hogy a kik a lefoglalt javak iránt tulajdoni vagy más igényt érvényesíthetni vélnék; igénykeresetüket, ha pedig a vételárból kielégítési elsőséget igényelnek, elsőbbségi bejelentéseiket az első ízben kitűzött árverési határnap előtt jelentsék be. Az igénykereset a tkvi hatóságnál, az elsőbbségi igény a kiküldött-nél jelentendő be. Az első ízben kitűzött árverési határnap előtt beadott igénykereset az árverés megtartására felfüggesztő hatálylyal bír.

Ezen szabályok érvényesek akkor is, ha a végrehajtást szenvedett valamely ingatlanon levő felülepítmény tulajdona tkvi bejegyzés nélkül illeti meg, a nyilvántartási tulajdonjog megszerzése pedig bizonyos feltételek teljesítésétől függ.

A telekkönyvileg bekebelezett tulajdonos jogosítva van az illetékes tkvi hatóságnál ingatlan birtokának birói *önkéntes árverésen* való eladatását kérni. Ezzel a joggal az olyan tkvi tulajdonos is élhet, kinek árverés alá bocsátani kért ingatlanai jelzálogilag megterhelve nincsenek bár. Kérheti az önkéntes árverést két különböző joghatálylyal: vagy úgy, hogy az árverés a jelzálogos hitelezők ellenében végr. árverés joghatálylyal birjon,

vagy úgy, hogy a bejegyzett terhek az árverés után is a birtokon maradjanak. Mindazonáltal ez utobbi joghatálylyal bíró árverés elrendelését csak az a tulajdonos jogosított kérni, kit az *egész* ingatlanra vonatkozólag illet meg a tulajdonjog vagy pedig ingatlan jutalékának kikiáltási ára oly magas, hogy a tulajdonostársak jutaléka árverés alá nem kerül.

Az önkéntes árverés iránti kérelem az ingatlanra vonatkozó árverési kérelem általános kellékein kívül a tulajdonosnak vagy hitelesített meghatalmazással bíró megbízottjának hitelesített aláírásával látandó el.

Ha az árverés akként kéretett, hogy az végrehajtási árverés joghatályával birjon: a jelzálogos hitelezők bármelyikének az árverési hirdetmény kézbesítésétől számított 8 nap alatt joga van kérni, hogy a kitűzött árverés a vételkedv fokozása s a kedvezőbb viszonyokra való figyelemmel hat hónapi határidőre felfüggesztessék és az újabb árverési határnap a hat hónap eltelte után tűzessék ki. Egyebekben az árverés megtartására, a vételár felosztására nézve az ingatlan árverésre vonatkozó általános szabályok az irányadók.

Ha pedig úgy kéretett az árverés, hogy a bejegyzett terhek az árverés után is az ingatlanon maradjanak: a tulajdonos állapítja meg az árverési feltételeket, köztük a fizetési határidőket, ezeknek elmulasztása folytán beálló jogkövetkezményt, nemkülönben azt is, hogy a vételár kinek lesz fizetendő s meghatározhatja azon összeget is, melyen alul

nem adható el az ingatlan. Ebből folyik, hogy az árverés elrendeléséről a jelzálogos hitelezők nem értesítettek. A tkvi hatóság az árverési feltételek teljesítésének kimutatása esetében a tulajdonjognak a vevő javára leendő bekebelezéseiránt — a bejegyzett terhek épségben tartása mellett — kérelemre intézkedik.

Az önkéntes árverésre nézve előadottak szerint történik az eljárás a hagyatéki ingatlanokra is, a hagyatéki bíróság megkeresése folytán.

C) Végrehajtás ingatlanok hasznélvezetére.

A hasznélvezeti jog megszerzése az ingatlan gyümölcsének beszedésére (elválasztására) jogosítja fel a hitelezőt. Ilyen gyümölcs lehet úgy természetszerű (termés), valamint a polgári gyümölcs (bér és haszonbér). Az ingatlanra szerzett zálogjog kiterjed a zálogtárgy hasznára is, míg ezek elkülönítve vagy beszedve nincsenek. Mindazonáltal az ingatlan állagára szerzett zálogjog nem terjed ki ennek hasznélvezetére mindaddig, míg e jogát a hitelező törvényes módon (tkvi bejegyzés) nem érvényesíti.

A hasznélvezeti jog, mint ilyen, háromféle vonatkozásban állhat a végrehajtást szenvedettel az ingatlanra vonatkozólag. Az első eset az, ha a végrehajtást szenvedőt másnak tulajdonát képező ingatlanra telek-könyvileg bejegyzett hasznélvezeti jog illeti; második eset: ha az ingatlanak tulajdonjoga a végrehajtást szenvedőt illeti; a harmadik eset: ha a végrehajtást szenvedőt az ingatlan-

nak haszonélvezeti telekkönyvi bejegyzés nélkül illeti.

I. Az első esetben, vagyis akkor, ha a végrehajtást szenvedőt másnak a tulajdonát képező ingatlanra telekkönyvileg bejegyzett haszonélvezeti jog illeti, a végrehajtási zálogjog bekebelezése, az előjegyzés igazolása illetőleg a végrehajtási jog feljegyzése után a tkvi hatóság a haszonélvezetnek végrehajtási zár alá vételét rendeli el s a végrehajtható ajánlatának figyelembe vételével zárgondnokot nevez ki s ennek bevezetésére és a zár alá vett haszonélvezetnek s tartozékának leltár melletti átadására kiküldöttet rendel, illetve a mennyiben a zár alá veendő haszonélvezet tárgya más bíróság területén fekszik, e végből az illetékes járásbíróságot keresi meg. Ugyanazon haszonélvezetre egyidejűleg vagy egymás után foganatosítandó végrehajtások eseteiben egy és ugyanazon zárgondnok nevezendő ki.

Az így zár alá vett haszonélvezet hasznosítása iránt az érdekeltek meghallgatása után a telekkönyvi hatóság határoz. A hasznosításnak két módja van. Egyik: a házi kezelés; a másik: a haszonélvezet bérbeadása. A házi kezelés alatt befolyt nem pénzbeli jövedelem az érdekeltek beleegyezése szerint s ha egyértelmű megállapodás létre nem jön, bírói árverésen, az ingóságok elárverezésére előírt szabályok szerint történik. A zárgondnok köteles azonban az elárverezendő ingóságok jegyzékét és a bíróság helyén egy, az állandóan alkalmazott becsüs, más helyen az illető községi előljáróság két tagja által kiállított

becslevelet a kikiáltási ár megállapítása végett azon járásbiróságnak bemutatni, melynek területén a haszonélvezet tárgya létezik. A bíróság az árverés fogonatosítására kiküldöttet rendel, ki az árverési hirdetményt igény felhívás nélkül bocsátja ki.

Sem az árverést elrendelő végzés ellen felfolyamodásnak, sem az árverési hirdetmény ellen előterjesztésnek helye nincs.

A vételár és az árverési jegyzőkönyv a kiküldött által térítvény mellett a zárgondnoknak adatik át, ki az árverési jegyzőkönyvet számadását és a készpénzmaradványt jelentés kapasan évenként, illetve a meghatározott időben a telekkönyvi hatóságnak mutatja be.

A haszonélvezet bérbeadását ugyancsak az érdekeltek kérelmére a telekkönyvi hatóság rendeli el. Kikiáltási árként az adóbizonylat szolgál s a befolyt vételárat a zárgondnok hasonlóképen a megszabott időben köteles bemutatni.

A zárgondnok által beadott számadás feletti észrevételek megtételéről, a felmentvény megadásáról, a zárgondnoki díjak és költségek megállapításáról a zárlatra vonatkozó fejezetben szólunk.

A végrehajtási zárlat folyama alatt bevett jövedelemből a kielégítést a telekkönyvi hatóság, ha a haszonélvezetre a végrehajtató követelését megelőzőleg másnak a javára zálogjog telekkönyvileg bejegyezve nincs, a befolyt jövedelemhez képest rész utalványozás, illetve teljes kifizetés által eszközli. Ha pedig a végrehajtató követelését megelőzőleg másnak a javára követelés van bejegyezve, az ingatlanokra

vonatkozólag előadott módon sorrendi tárgyalás útján teljesíti.

Ha a haszonélvezetre elrendelt zárlat több éven keresztül tart, minden évi számadás benyújtása után annyiszor, a hányszor folytatólag tartatik meg a kielégítési sorrend, történik a fizetés is.

II. A második esetben, ha az ingatlannak tulajdonjoga a végrehajtás szenvedőt illeti: végrehajthatónak jogában áll akár az ingatlan állagára vezetendő végrehajtással egyidejűleg, akár a nélkül, csupán a haszonélvezetre vezetni a végrehajtást. Ezen kérelem együttesen vagy az ingatlan állagára elrendelt végrehajtási zálogjog bekebelezése, illetve, végrehajtási jog feljegyzésével kapcsolatban; vagy külön csupán a haszonélvezetre vonatkozólag, — mindenkor azonban a perbiróságnál, — terjeszthető elő. Minthogy azonban az ingatlan állagára vezetett végrehajtás a haszonélvezetre ki nem terjed, a végrehajtási zálogjoggal terhelt ingatlan tulajdonosában történt változás esetén a végrehajtásnak a haszonélvezetre való elrendelése előtt az új tulajdonos előzetes marasztalása szükséges.

A haszonélvezetre vezetett végrehajtás az ingatlan elárverezését nem akadályozza és fel sem függeszti. Ha az ingatlan elárvereztetik, a függő termésre s a amenynyiben az ingatlan bérbe van adva, az árverés napján esedékessé még nem vált bérösszegre nézve a haszonélvezetre vezetett végrehajtásnak hatálya nincsen, mert a függő termés az ingatlanal rendszerint együtt árvereztetik el, míg a bérösszeg, mint az ingatlanak haszna az árve-

rés napja után a fölmondásig az árverési vévőt illeti.

Azon végzészről, melylyel az ingatlan haszonélvezetére a végrehajtási zálogjog bekebeleztetik, illetve a végrehajtási jog feljegyeztetik, a bejegyzést vagy feljegyzést megelőző jelzálogos hitelezők is értesíttetnek. Mert ez érdekeltek a telekkönyvi hatósághoz beadandó kérvényben követelhetik, hogy a függő termésből befolyt összeg vagy a bérösszeg a végrehajtható követelésének, kielégítésére ne fordíttassék, hanem bírói letétben tartassék.

Az ingatlanhaszonélvezetére vezetett végrehajtás, a haszonélvezetnek zár alá vétele s zárgondnoki kezelés alá adásával történik. Zárgondnok évenként köteles számadását és a készpénzt betérjeszteni s a szerint a mint az ingatlan a függő termés elválasztása vagy a bérösszeg esedékességétől számított *egy éven belül el nem árvereztetik* — a menynyiben az előző jelzálogos hitelezők fentebb előadott jogukkal élni nem kívánnak, — a letétbe helyezett összeg azon hitelező követelésének kielégítésére fordíttatik, ki a végrehajtást a haszonélvezetre vezette. Ha pedig az ingatlan az imént részletezett időtől számított *egy év alatt elárvereztetik*: a függő termésből kapott összeg, illetve a bérösszeg az ingatlan vételárához csatoltatik s a vételár felosztás sorrendi tárgyalás alapján történik. A végrehajtási zárlat költségei ez utóbbi esetben az elárverezett ingatlan vételárából az előnyös tételek között elégíttetnek ki.

Azon végrehajtható, a ki csupán az ingat-

lan haszonélvezetére vezetett végrehajtást, követelésére nézve sorrendben az összes jelzálogos követelések után következik s csak e helyen nyer kielégítést.

III. A harmadik esetben, ha a végrehajtást szenvedőt az ingatlan haszonélvezete telekkönyvi bejegyzés nélkül illeti meg, ezen haszonélvezetre is elrendelhető a végrehajtás, melynek foganatosítását az ingóságokra nézve előírt szabályok szerint azon járásbíróság eszközli, a hol a végrehajtást szenvedett lakik. Ez nevezi ki s látja el kezelési utasítással a zárgondnokot, ide nyújtja be a zárgondnok számadást s ez utalványozza a zárgondnok által betérjesztett jövedelmet. A befolyt nem készpénzbeli jövedelem árverés útján értékesítetik, de a haszonélvezet árverés tárgyát nem képezi.

Azon harmadik személy, ki ezen a haszonélvételnek mint ingóságnak lefoglalása által magát sértve érzi: igénykeresettel léphet fel. Az eljárás, illetékesség és jogorvoslati rendszert illetőleg a végrehajtási eljárás során használható perorvoslatok czimében szólunk.

II. FEJEZET.

A végrehajtás egyéb nemei.

A végrehajtás tárgya készpénzen kívül más is lehet. Így szólunk e fejezetben azon esetekről *a)* a mikor a végrehajtás tárgyat bizonyos ingó vagyonnak vagy határozott fajú ingóságok bizonyos mennyiségének tulajdonul vagy használatul átadása képezi, *b)*

mikor a végrehajtás valamely ingatlanra vonatkozó tulajdoni- vagy más dologi jog megszerzésére, c) valamely ingatlannak vagy dologi jognak birtokába való helyezés s végre d) mikor a végrehajtás valamely munka vagy másnemű teljesítés, valaminek türése vagy abbahagyására irányul.

1. Ha a végrehajtás tárgyát bizonyos ingó vagyonnal vagy határozott nemű vagy fajú ingóságok bizonyos mennyiségének átadása képezi, a végrehajtás foganatosítása végett megkeresett bíróság kiküldöttet rendel, ki az ingó vagyont vagy határozott fajú ingó vagyonnak megállapított mennyiségét a helyszínen összeírja s azt, a mennyiben végrehajtást szenvedő birlalatában van, végrehajtható javára végrehajtás alá vettnek nyilvánítja. Ezzel kapcsolatban a tárgyakat átveszi s elismervény mellett ideiglenesen a végrehajthatónak adja át. Ha a kiküldött eljárása ellen előterjesztés be nem adatik: az előterjesztés beadására rendelt határidő után: ha pedig előterjesztés adatott be, az eljárást jóváhagyó bírói határozat jogerőre emelkedése után a kiküldött *végzést* hoz, melyben a végrehajtás tárgyát a végrehajtható részére átadottnak nyilvánítja.

A végrehajtható, a neki ideiglenesen átadott tárgyról, a végleges átadás előtt nem rendelkezhetik, bár az ideiglenes és végleges átadás közötti időből származó haszon s netaláni növedék is őt illeti; a mennyiben azonban az eljárás megsemmisítetik, köteles az átvett tárgyat kártérítés terhe alatt a végrehajtást szenvedőnek visszaadni.

Ha a tárgy bírói őrizet alatt áll, a kikül-

dött azt a végrehajtató javára végrehajtás alá vettnek nyilvánítja és az eljárás jogerőre emelkedése után végzésbe foglalt utalványát azon bírósághoz küldi meg; mely az utalványozott tárgyat birói letétbe elfogadta vagy arra nézve a birói őrizetet elrendelte.

Ha a fentebb meghatározott tárgyak a végrehajtást szenvedő birlalatában nincsenek és a végrehajtás tárgyainak készpénzbeli értéke a végrehajtás alapjául szolgáló közokiratban megállapítva nincs a kiküldött hivatalból kinevezett szakértő közbenjöttével megállapítja e tárgyak értékét s a végr. szenvedőnek a *kiküldő bíróság területén levő* ingóságaira ezen összeg erejéig minden újabbi kiküldetés nélkül foganatosítja a *biztosítási* végrehajtást. A mennyiben az így lefoglalt ingóságok teljes fedezetet nem nyújtanak, a végrehajtás foganatosítására illetékes bíróság a végrehajtató kérelmére a megállapított készpénzbeli egyenérték erejéig köteles elrendelni a biztosítási végrehajtást végr. szenvedőnek *más helyen* található ingóságaira vagy ingatlanaira is. Minthogy azonban ez esetben a végrehajtató követelését helyettesítő készpénzbeli érték csak biztosítva van, de még bíróilag megállapítva nincs: a végr. foganatosítására illetékes bíróság a kiküldött jelentésének beérkezte után, a feleket hivatalból megidézi és tárgyalás esetleg szakértői bizonyítás után a végrehajtás tárgyának készpénzbeli egyenértékét végzés által megállapítja. A végzés jogerőre emelkedése után végrehajtatónak jogában áll a biztosítási végrehajtás útján lefoglalt dolgokra vagy a végrehajtást szenvedő-

nek más vagyónára kérni a kielégítési végrehajtást a megállapított érték erejéig. A végzés ellen halasztó hatálylyal bíró felfolyamodásnak s ha a másodbiróság az első bíróság végzését megváltoztatta, a harmadbirósághoz további felfolyamodásnak van helye. Ha az átadandó tárgyak pénzbeli értéke már a végrehajtás alapjául szolgáló közokiratban meg van határozva, akkor természetesen becslés szüksége fenn nem forog s a kiküldött jelentésének beérkezte után a bíróság a továbbiakra nézve jár el a fentebb említettek szerint.

Ha a végrehajtás tárgya nem a végrehajtást szenvedő, hanem más, harmadik személy birlalatában van, az átvétel és átadás csak a birlaló beleegyezése mellett történhetik s a mennyiben ez utóbbi az átvételbe és átadásba bele nem egyezik: a végrehajthatónak jogában áll a megállapítandó készpénzbeli összeg erejéig vezetni a biztosítási végrehajtást s a további eljárást az ezen fejezetben fentebb említettek szerint azon más, harmadik személy elleni igényét külön per útján érvényesíteni.

Mikor a végrehajtható közokirat vagylagosan szól: azaz készpénzbeli egyenérték és meghatározott bizonyos ingó vagyón vagy határozott fajú ingóság bizonyos mennyisége: a választás az ítéletben megszabott teljesítési határidő alatt a végrehajtást szenvedettet, ezen határidő eltelte után pedig végrehajthatót illeti.

Azon harmadik személy, ki a végrehajtás ezen neme szerint foganatosított eljárás által magát tulajdoni- vagy használati jogában

sértve érzi, keresetet indíthat a végrehajtásnak egészben vagy részben való megszüntetése iránt a végrehajtató ellen. Ezen perről a végrehajtási eljárás során használható perorvoslatok címében emlékezünk meg.

2. Ha a végrehajtás tárgyát valamely ingatlanra vonatkozó tulajdon- vagy más dologi jog képezi, a perbiróság elrendeli a végrehajtást a dologi jog telekkönyvi bekebelezése iránt és megkeresi a telekkönyvi hatóságot a végrehajtás foganatosítása végett s a mennyiben valamely telekkönyvi helyrajzi szám alatt bevezetett birtok eldarabolása szükséges és a telekkönyvi rendeletnek megfelelő vázlatrajz csatolva nem lett, a megkeresett telekkönyvi hatóság az eldarabolási vázlatnak a helyszínen szakértő közbenjöttével leendő felvétele végett kiküldöttet rendel, ha az ingatlan birtok saját járásbirósága területén — illetve amenyiben a törvényszék, mint ilyen a telekkönyv hatóság — ha ezen ingatlan a székhelyen levő járásbiróság területén fekszik. A kiküldöttnek az összes perbeli iratok kiadatnak. A kiküldött eljárása ellen intézhető előterjesztés minden esetben a telekkönyvi hatósághoz adandó be.

3. Ha a tulajdon- vagy más dologi jog bekebelezésével egyidejűleg az ingatlanok vagy dologi jogok birtokába való behelyezését is kéri a végrehajtató, a mennyiben a telekkönyvi hatóság a bekebelezést elrendeli, a birtokba helyezésnek helyszíni eszközlésére kiküldöttet rendel, illetve az illetékes bíróságot keresi meg. A kiküldött a birtokba helyezés határnapját oly időre tűzi ki, hogy e

végzés jogerőre emelkedjék s csak ezután foganatosítja az eljárást. A határnapot kitűző végzés az összes érdekletteknek megküldendő. A kiküldött végzése ellen beadható előterjesztés elintézésére a megkeresett járás bíróság az illetékes.

4. Ha a végrehajtás tárgyát valamely munka vagy másnemű teljesítés képezi, végrehajtató kérheti, hogy arra végrehajtást szenvedő megfelelő határidő kitűzése mellett aránylagos pénzbüntetés terhe alatt szorítsák. A pénzbüntetést a bíró a végrehajtás elrendelő végzésben állapítja meg. De jogában áll végrehajtatonak vagylagosan kérni a végrehajtást s ez esetben az ítéletben meghatározott készpénzbeli egyenérték behajtása, — nem teljesítés esetén, az ingóságokra kielégítési végrehajtás útján eszközöltetik.

Amennyiben a munka teljesítésére kiszabott határidő eltelt s végrehajtást szenvedő a pénzbüntetéssel való fenyegetés daczára sem tett eleget: végrehajtató újabb kérelemre ezen összeg behajtása végett a végrehajtást szenvedett ingóságaira és ingatlanaira kielégítési végrehajtás rendeltetik el.

Ha pedig végrehajtást szenvedő valaminek türésére vagy abbanhagyására van kötelezve, a kiszabott határidő lejárta után a pénzbüntetés alkalmazása kérelmére végzésileg csak akkor mondható ki s ebből kifolyólag a kielégítési végrehajtás csak akkor rendelhető el, ha végrehajtató megfelelő magán- vagy közokirattal a végr. kérvény kapcsán kimutatja azt, hogy ellenfele az ítéletileg megállapított kötelezettséget megszegte.

Vagylagos marasztalás esetén a választás jogát illetőleg, utalunk az ezen fejezet 1. pontjában vonatkozólag mondatokra.

II. czim.

Biztosítási intézkedések.

Azon módokat, eszközöket, melyekkel a jogkereső fél bizonyos esetekben biztosítékot nyer arra nézve, hogy igénye előlegesen biztosítást nyerjen, biztosítási intézkedéseknek nevezzük. A biztosítási intézkedéseknek két neme van: *a biztosítási végrehajtás és a zárlat.*

A biztosítási végrehajtásnak az a czélja, hogy az adós javai a hitelező kielégítése végett a csökkenés vagy elértéktelenedés veszélye nélkül föntartassanak. A zárlatnak pedig az a czélja, hogy a vitás jog tárgya minkét fél érdekében a jog-vita eldőltéig, illetve a per jogerejü eldőltéig az elidegenítéstől, elrontás vagy elsikkasztástól megóvassék.

I. FEJEZET.

Biztosítási végrehajtás.

Biztosítási végrehajtás iránti kérelem rendszerint a perbiróságnál adandó be; kivétel csupán a bérbe vagy haszonbérbe vevő ellen kért biztosítási végrehajtás esetében van, a mikor választhat végrehajtható azon bíróság között, a hol a pert illetékesség szerint meg-

indítani kell, avagy azon bíróság között, melynek területén a lefoglalandó ingóságok léteznek. A kérelem kivétel nélkül az ellenfél meghallgatása nélkül intéztetik el. Az eljárás költségeit végrehajtást kérő előlegezni tartozik. A biztosítás végrehajtás bizonyos előfeltételek mellett kérhető csak, mely előfeltételeknek vagy együttesen kell megtenniök, avagy közülök egynek vagy többnek kell fenforogni, hogy a kérelem teljesíthető legyen. E feltételek: készpénzbeli követelés vagy határozott fajú vagy nemű ingóságoknak bizonyos mennyisége; a veszély valószínűségének okirattal való kimutatása; viszontbiztosíték letétele.

Veszély valószínűségének kimutatása *mellett* helye van a biztosítási végrehajtásnak a kereset beadásával egyidejűleg vagy a kereset beadása után, nemkülönben eskü le- vagy le nem tételétől nem függő feltétlen marasztaló elsőbírósági ítélet alapján a felebbezési határidő eltelte előtt, ha a kereset tárgyát *készpénzbeli* követelés képezi s úgy a követelés összege, mint lejárt közokirattal vagy teljes bizonyító erejű magánokirattal, vagy törvényes kellekkel ellátott és el nem évült váltóval van igazolva.

A veszély valószínűségének kimutatása *nélkül*: készpénzbeli követelés iránt indított perben hozott, feltétlenül marasztaló elsőbírósági ítélet alapján, ha alperes a végrehajtásra halasztó hatálylyal bíró felebbezést, vagy ugyanilyen hatályú igazolási kérelmet adott be; továbbá váltóperekben, ha a fizetést vagy biztosítást rendelő sommás végzés

ellen kellő időben kifogások adtak be, nemkülönben lejárt, de két évnél nem hosszabb időről hátralékban lévő bér-pénz, vagy haszonbéri összeg erejéig a bérelt helyiségben levő ingóságokra s a haszonbérelt jószágon levő vagy ahhoz tartozó terményekre, gazdasági felszerelvényekre és lábas jószágokra ezen utóbbi jogezimből eredő követelésre nézve azon feltétel mellett, ha a bérbeli viszony írásbeli szerződéssel, vagy másként kimutatják. A haszonbérösszeg biztosítása a legközelebb lejárandó félévi bérösszegre azonban csak úgy rendeltetik el, ha haszonbérbeadó a követelés veszélyeztetését kimutatja.

Számszerűleg meghatározott készpénzbeli követelés biztosítása iránt helye van végül a biztosítási végrehajtásnak a kincstárnak, a közalapok és alapítványoknak, törvényhatóságoknak és községeknek pénz- és vagyonekezeléssel megbízott hivatalnokai, tisztviselői s előljárósági tagjai ellen, a kezelésből eredő követelések biztosítására a per megindítása és veszély kimutatása nélkül is.

Ezen két bekezdésben felsorolt esetben köteles végrehajtható a biztosítási végrehajtás elrendelő végzés kézbesítésétől, illetve haszonbérletnél a lejáratától számított 30 napi — meg nem hosszabbítható — zárhatóidő alatt a pert, illetve az utóbbi bekezdésben megjelölt személyek ellen a külön eljárást megindítani, vagy büntető feljelentést tenni.

A mennyiben a biztosítási végrehajtást elrendelése a veszély valószínűségének kimutatásától függ, a biztosítási végrehajtás feltétlenül, vagy azon feltétel alatt rendelhető

el, hogy a biztosítást kérő a bíróság belátása szerint megállapítandó biztosítékösszeget készpénzben, vagy óvadékképes értékpapírokban a biztosítási végrehajtás foganatosítása előtt leteszi.

A biztosítási végrehajtás csak ingóságokra és ingatlanokra, — de nem az ingatlanok hasznélvezetére rendelhető el. Az ingóságokra vezetett eljárásnál eszközölt foglalás és becslés joghatálya ugyanazonos a kielégítési végrehajtás joghatályával s ezek szerint a szoros zár alá vétel és átszállítás eszközölhető is. Az így lefoglalt ingóságoknak árverés útján való eladását bármelyik érdekelt értékcsökkenés esetén, vagy ha az értékkel arányban nem álló költséggel tarthatók el, kérheti. Ingatlanokra nézve csupán a zálogjog előjegyzéseig terjed. Ezen cselekmények foganatosítása után az eljárás kimerül s a mennyiben a kielégítési végrehajtás olyan ingóságokra vezetetik, melyek előbb biztosításilag lefoglalva lettek; a perbiróság a mennyiben egyszersmind a végrehajtás foganatosítására is illetékes, igényfelhívást bocsát ki, illetőleg e végből a végrehajtást foganatosító bíróságot megkeresi; ingatlanokra vonatkozólag az előjegyzett zálogjogok végrehajtás útján leendő bekebelezése s a végrehajtási jog feljegyzése végett a telekkönyvi hatóságot keresi meg.

Jogában áll annak, a ki ellen a biztosítási végrehajtás elrendeltetett, a biztosítandó összeget készpénzben, vagy óvadékképes értékpapírokban azon bíróságnál, a mely a végrehajtást elrendelte letenni; ez esetben a

biztosítást rendelő végzés foganatosítása abban hagyandó s a mennyiben az eljárás foganatosított, a feloldás költségei előlegezése mellett a foganatosított eljárás feloldatik, ingatlanokra nézve az előjegyzett zálogjog töröltetni rendeltetik. Ha azonban azon ítélet, melynek alapján a biztosítási végrehajtás elrendeltetett, a felsőbb bíróságnak jogerőre emelkedett határozata által az egész eljárással együtt megsemmisített, vagy alperes a felső bíróságnak jogerőre emelkedett ítélete által, a kereset alól felmentetett: a biztosítási végrehajtás hivatalból feloldandó.

De jogában áll a végrehajtást szenvedőnek a végrehajtás feloldását kérelmezni és a végrehajtás a felek meghallgatása után feloldandó, ha a biztosítást kérő fél a pert, vagy eljárást meg nem indította a megszabott 30 napi zárhatáridő alatt s ezt közokirattal nem igazolja. Feloldás esetén a biztosítást kérő fél az ez által felmerült összes költségekben elmarasztaltatik.

Végrehajtást szenvedett a biztosítási végrehajtás elrendelő végzés ellen felfolyamodással élhet, ha a biztosítási végrehajtás a felsorolt esetek ellenére rendeltetett el és ha a követelés a biztosítási végrehajtás elrendelése előtt teljesen fedezve volt.

A ki nyilván valótlan, vagy megszűnt követelés biztosítására végrehajtást eszközöltet, minden ez által okozott kárért felelős s ezenfelül a biztosítást szenvedő fél kérelmére 500 frtig terjedő pénzbírságban marasztalható. A kártérítés tekintetében indítható perről, a végrehajtás során használható perorvoslatok

czimében szólunk. A birságban való marasztalási kérelem az alapperben hozott felmentő ítélet, vagy a biztosítási végrehajtást feloldását elrendelő végzés jogerőre emelkedésétől számított 3 hónap határidő alatt terjeszhető elő a biztosítási végrehajtás elrendelő biróságánál. A tárgyalás alapján hozott végzés ellen halasztó hatályu felfolyamodásnak van helye.

Ezen utolsó bekezdésben foglalt rendelkezés a zárlatra is vonatkozik.

II. FEJEZET.

Zárlat.

Zárlatnak van helye :

a) a per megindítása alatt, vagy a per folyamata alatt, ha a követelés tárgyát bizonyos meghatározott dolog, vagy jog képezi s a zárt kérő az ellen, ki a kérdésben álló dologra vonatkozó követelésbe vett jog gyakorlatában van, igényét közokirattal, vagy teljes bizonyító erejű magánokirattal igazolja s egyszersmind kimutatja azt, hogy a zárlat alkalmazása nélkül igényeinek érvényesítése veszélyeztetve van ;

b) bizonyos meghatározott dolog, vagy jog iránt indított perben hozott feltétlenül marasztaló elsőbirósági ítélet alapján, ha alperes a végrehajtásra halasztó hatálylyal bíró felebbezést, vagy ugyanilyen hatályu igazolási kérelmet adott be ;

c) kinstárnak, a közalapok és alapítványoknak, törvényhatóságoknak és községeknek pénz- és vagyonkezeléssel megbízott hivatalnokai, tisztviselői s előljárárság tagjai

ellen, ha bizonyos meghatározott dolog vagy jog igényeltetik ;

d) ha valamely ingó dolognak, vagy jognak a ténye vitássá válik s nem állapítható meg, hogy ki van a jogszerű birtokban, vagy kinek van joga birói oltalomra ;

e) haszonbéri szerződés érvénytelenítése, vagy megszüntetése iránt indított per folyama alatt, ha a haszonbérlő a bérletet oda hagyja, vagy a tulajdonos a haszonbérletet visszavenni vonakodik ;

f) valamely ingatlanra *bekebelezett* követeléssel bírő jelzálogos hitelező kérheti a jelzálogul szolgáló ingatlanra és ennek tartozékaira a zárlat elrendelését, ha igazolja, hogy lejárt követelése iránt a keresetet megindította s egyszersmind a jelzálog tulajdonosának olyan cselekményét, vagy mulasztását *bizonyítja*, mely a jelzálogul szolgáló ingatlan állagának jelentékeny sérelmét, vagy értékcsökkenését eredményező s e miatt a jelzálog által nyújtott biztosítékot veszélyezteti.

A zárlat elrendelése iránti kérvény rendszerint a perbiróságnál adandó be, ha azonban a per megindítva még nincs, a zárlat elrendelésére az a bíróság illetékes, a melynek területén a zár alá veendő vagyontárgyak vannak.

A zárlat iránti kérvény a fentebb elősorolt b) és c) pontok eseteiben az ellenfél meghallgatása nélkül, a többi felsorolt esetekben rendszerint az ellenfél meghallgatása után intéztetik el. Ez utóbbi esetekben a mennyiben a késedelem veszélylyel járna, a zárlat előlegesen az ellenfél meghallgatása

nélkül is elrendelhető: egyidejűleg azonban a felek meghallgatására hatánap tűzetik ki s ennek folytán az előlegesen elrendelt zárlat fentartása, vagy feloldása végzés által döntetik el. Ily előleges zárlatot elrendelő végzés ellen az ellenfél külön jogorvoslattal nem élhet. Az *f)* pont esetében a zárlat csak az ellenfél meghallgatása és szükség esetén előre bocsátott bizonyítási eljárás uton rendelhető el. Az *a)* és *f)* pont esetében a zárlat feltétlenül, vagy azon feltétel alatt rendelhető el, hogy a zárlatot kérő a bíróság belátása szerint megállapítandó biztosíték-összeget készpénzben, vagy ovadékképes értékpapírokban a zárlat foganatosítása előtt letesz.

A fentebb hivatolt *a)* és *d)* pontok esetében, ha a zárlat elrendelésekor zár alá vétetni rendelt tárgy iránt a per megindítva nem volt, vagy egyidejűleg meg nem indittatik: azon fél, kinek kérelmére a zárlat elrendeltetett, a zárlatot rendelő végzés kézbesítésétől számított 30 napi zárhatáridő alatt az illetékes bíróság előtt a *c)* pont esetében ugyanannyi idő alatt a fennálló szabályok szerint, az eljárást megindítani, illetve a többi esetben a bünvádi feljelentést beadni köteles. Ennek elmulasztása a zárlatot szenvedő fél kérelmére a zárlat feloldását vonja maga után.

A már felsorolt *a)* *d)* pontok eseteiben a zár alá vett ingóságok értékcsökkenés, vagy az értékkel arányban nem álló költség esetén előlegesen elárverezhetők. Mindazon által jogában áll annak, ki ellen a zárlat elrendeltetett, a zárlat tárgyainak értékét készpénzben, vagy ovadékképes értékpapírokban a bíróság-

nál letenni, vagy ha a felek jótállása, kézi zálogadása vagy más módon egyeztek meg a biztosításban — ily módon biztosítani, — mely esetekben a zárlat hivatalból feloldatik.

A zárlat valamely ingatlan tulajdonjogának biztosítására, ingóságokra, vagy valamely ingatlan használati és birtokjogára is elrendelhető. Az első esetben a zárlatnak telekkönyvi feljegyzése által foganatosittatik. Ingóságokra vagy valamely ingatlan használati jogára elrendelt zárlat a helyszínén összeírás, becslés és zárgondnok bevezetése által eszközöltetik. Az előbbi esetben is a zárt kérőnek határozott kérelmére a bíróság a tartozékok összeírását, becslését s zárgondnoki kezelés alá adását elrendelheti. A zárlat joghatálya ingatlanokra a telekkönyvi feljegyzés iránti megkeresés beérkezétek; ingóságokra pedig a foganatosítás időpontjától kezdődik. Harmadik személy, ki korábban szerzett tulajdoni vagy használati jogában a zárlat által sértve érzi magát, a zárlatnak egészben vagy részben való megszüntetése iránt keresetet indíthat, ezen perről a jogorvoslatok czime alatt szólunk.

Ha a zárlat alá veendő ingóság nem annak birlalatában találtatik, ki ellen a zárlat elrendeltetett; a zárlat csak a birlaló beleegyezése mellett foganatosítható, ellenzés esetében a zárlatot kérő igényét harmadik személy ellenében csak per útján érvényesítheti. Ha pedig az ingótárgy a zárlatot szenvedőnél nem találtatik, a jelentés beérkezte után a zárlat foganatosítására illetékes bíróság tárgyalás alapján, esetleg szakértők meghallga-

tása után a zár alá venni rendelt tárgy készpénzbeli egyenértékét megállapítja. A végzés jogerőre emelkedése után ennek alapján kiélegítési végrehajtásnak van helye.

Zárgondnokot a zárlatot rendelő bíróság nevez ki és pedig, ha a zárlat az ellenfél meghallgatása nélkül rendeltetett el — a zárlatot kérőnek — egyéb esetben a felek ajánlatára.

Ha a zárlat más bíróság területén fogantatosítandó, a zárlatot elrendelő bíróság a zárgondnok kinevezését a fogantatosítás végett megkeresett bíróságra is bízhatja. Zárgondnokul elegendő vagyoni biztosítékkal bíró, megbízható egyén nevezendő ki; kellő tekintettel arra, hogy a zárgondnok lakhelye és körülményei a zárgondnoki díjak és költségek felesleges szaporodását ne eredményezzék. Kezelési utasítást a bíróság intézkedéseig a kiküldött adhat a zárgondnoknak, kinek jogköre a meghatalmazott jogkörével azonos, azonban pert saját nevében nem vihet. A zárlatot elrendelő bíróság esetleg a felek meghallgatása után a körülményeknek megfelelő kezelési utasítással látja el a zárgondnokot, melyet ez követni tartozik. Ezen utasítás meg nem tartása vagy helytelen kezelés esetén a felek a zárlatot elrendelő bíróságnál előterjesztéssel élhetnek. A bíróság szükség esetén a feleknek és a zárgondnoknak meghallgatása után határoz. A zár alá vett tárgy jövedelmét képező ingóságok értékesítése iránt a zárgondnoknak javaslatot kell előterjeszteni a zárlatot rendelő bírósághoz. Az értékesítés módzata, esetleg a természetben való meg-

tartás iránt a bíróság a felek meghallgatása után ugyan, de azért belátása szerint határoz. Ha a felek az értékesítés más módozatába meg nem egyeztek: az értékesítés birói árverésen történik. Ez esetben tartozik a zárgondnok javaslata mellett az ingóságok jegyzékét és a becsértékét feltüntető becsülevelet bemutatni. A bíróság a kérelem helyt adása esetén igénybejelentési felhívás kibocsátása nélkül hivatalból tüzi ki az árverés határnapját. A vételár s az árverési jegyzőkönyv a kiküldött által térítvény mellett a zárgondnoknak adatik át, ki a zárlat végeztével — és ha a zárlat egy évnél tovább tart, mindenik naptári év végén, esetleg a mennyiben a bíróság rövidebb határidőt tűzött volna ki: a meghatározott időben — számadásával együtt az árverési jegyzőkönyvek és befolyt vételárat bemutatni köteles. Az értékesítés módozata tárgyában hozott bírósági végzés és az árverési hirdetmény ellen felfolyamodásnak és előterjesztésnek helye nincs. A zárgondnok a befolyt készpénzből zárgondnoki díj fejében nem tarthat vissza semmit, csupán ingatlan haszonélvezetére vezetett végrehajtás folytán elrendelt zárlatnál köteles az ingatlannak *folyó évi* adóját kifizetni és a felmerülendő kész kiadásokat a zárlat alatti jövedelemből fedezni. A mennyiben ez elégtelen lenne s különösen, ha zárlatot kérő e költségeket a bíróság megyhagyására a kitűzött határidőben be nem szolgáltatná: a zárlat hivatalból feloldatik.

A zárgondnok számadásának benyújtására a bíróság még egy, de most már záros időt

tüz ki, a mennyiben ezen meg nem hosszabbítható zárhatáridő alatt a zárgondnok számadásába nem adná: állásától hivatalból elmozdítatik s az érdekeltek bármelyikének kérelmére a valószínű hiányt fedező összeg erejéig ellene biztosítási végrehajtás rendelődik el.

De időközben is bármelyik fél kérelmére sőt sürgős esetekben hivatalból is elmozdítható a zárgondnok állásától, ha kötelességének pontosan meg nem felel vagy megbízhatósága iránt aggályok merülnek fel. Az elmozdítást elrendelő végzés ellen jogorvoslatnak helye nincs. Az elmozdított zárgondnok helyébe a bíróság a felek meghallgatása után nevez ki újabb zárgondnokot s ennek kinevezéséig a zárlat fenntartására szükséges ideiglenes intézkedéseket a körülmények szerint tesz meg. Az elmozdítás elrendelése esetében a zárlat tárgya a zárlat foganatosításakor felvett jegyzőkönyv alapján a kiküldött által újból összeíratik s megbecsültetik s így adatilát az új kiküldöttnek. Az átadásnál és átvételnél felmerült nyilvánvaló hiányt valószínűleg fedező összeg erejéig a bíróság a jelenítés alapján hivatalból rendel el a zárgondnok ellen a biztosítási végrehajtást.

A zárgondnok által beterjesztett minden nemű számadásról a bíróság azzal értesíti a feleket, hogy azt a bíróságnál megtekinthetik és észrevételeiket a végzés vételétől számított 30 nap zárhatáridő alatt írásban megtehetik. A mennyiben észrevételek benem adatnak, a bíróság a számadást végzésileg helyesnek mondja ki s intézkedik a zár

lati költségek és zárgondnoki díjak megállapítása tekintetében is. E végzés ellen zárgondnok is élhet felfolyamodással. Ha pedig észrevételek adattak be, a szerint, a mint a zárlatot elrendelő bíróság társas vagy egyes bíróság volt, a zárlatot kérő, zárlatot szenvedő és zárgondnok meghallgatása után jegyzőkönyvi, illetve sommás tárgyalás útján ítélet által határoz a fenti kérdések felett. Az elsőbírósági ítéletet helybenhagyó másodbírósági ítélet ellen felebbezésnek helye nincs.

A felebbezés határideje 8 nap.

A zárlatot elrendelő végzés ellen azon fél ki ellen a zárlat elrendeltetett, akkor élhet felfolyamodással, *a)* ha a zárlat az ezen fejezet első bekezdésében *a) f)* pontok ellenére rendeltetett el, *b)* ha a per tárgya, illetőleg a jelzalogos hitelező követelése a zárlat elrendelése előtt teljesen biztosítva volt.

III. Czim.

A végrehajtási eljárás során használható perorvoslatok.

A végrehajtási eljárás során az eljárás keretén kívül, mindazonáltal a végrehajtással kapcsolatban perek keletkeznek. Ilyen perek az igényper, a végrehajtás megszüntetése korlátozása vagy felfüggesztése iránt indított per, s a biztosítás és zárlatnál a kártérítés megállapító per.

I. FEJEZET.

Igényper.

Az igényper célja az, hogy az igényelt vagyont a foglalás alul felmentessék. Igénypernek helye van: *a)* készpénzbeli követelésekre vezetett végrehajtásnál ingóságokra, *b)* ingatlanok hasznélvezeténél vezetett végrehajtásnál, ha a végrehajtást szenvedőt valamely ingatlanok hasznélvezete illeti a nélkül, hogy ezen joga telekkönyvileg bejegyezve lenne s végre *c)* nem telekkönyvezett ingatlanokra eszközölt végrehajtásnál.

A) Ingóságok zár alóli feloldása iránt.

Minden lefoglalt ingóságnak, tekintet nélkül arra, hogy a végrehajtás kielégítésre vagy biztosításra irányul, zár alóli feloldása iránt igényper indítható.

Igénykeresetnek *nincs helye*: fizetések-, nyug- és kegydíjak-, ellátási és pótdíjak, katonai házassági biztosíték-, hivatalos kiküldetések és hivatalos állások után járó illetmény és járandóság, továbbá olyan követelések lefoglalása esetén, mikor a követelés csak a kiállított okirat birtokosa által érvényesítő, nemkülönben készpénz, s végre olyan ingóságokra vonatkozólag eszközölt foglalás esetén, melyek a bérbe vagy haszonbérbe adó bérleti követelésének behajtása végett azon végrehajtató által vezetetik, kinek törvényes zálogjoga van.

Az igénykeresetet a végrehajtató ellen s ha több végrehajtató van, valamennyi ellen, úgy alap-, mint folytatólagos végrehajtásnál,

közvetlenül a végrehajtást foganatosító bíróságnál annyi példányban kell beadni, hogy a bíróságnál egy példány megtartatván, mindenik alperesnek egy-egy példány jusson. Az igénylő felperes és a végrehajtást szenvedő felzetten értesíttetnek. A kereset szóval is előterjeszthető. A bíróság részére szóló példányhoz a végrehajtási jegyzőkönyv, vagy annak kivonata hiteles másolatban melléklendő. Igénykeresettel felléphet az örökös is akkor, mikor jöllehet a végrehajtás a marasztalt fél, hagyatékában talált, vagy róla az örökösökre átszállott vagyონrészekre rendeltetnek el, mégis az örökös külön vagyónához tartozó ingóságokra eszközöltetett.

Az igénykereset, ha a felhívás keltétől számított 15 nap alatt adatik be, az igényelt tárgyakat, illetőleg a végrehajtás további folyamára feltétlenül halasztó hatálylyal bír.

Felfüggeszthető a végrehajtás a fenti határidő után beadott vagy hiánypótlás végett záros határidőre visszaadott, s így pótolva az igényfelhívás keltétől számított 15 nap alatt újra bemutatott kereset folytán, ha igénylő a kereset jogosultságát valószínűvé teszi s egyszersmind az igénykereset elvesztése esetén *biztosítékul* leteszi a végrehajtató követelését járulékaival együtt, vagy a mennyiben ez a követelése a becsértéknél kisebb összeget tesz ki: az igényelt tárgyak becsértékét. Tehát a követelés és a becsérték összegei közül mindig a *nagyobb* összeget. A felfüggesztési kérelmet elutasító végzés ellen felfolyamodásnak helye nincs, míg azon végzés ellen, melylyel a felfüggesztés iránti kérelemnek hely

adatik, a felfolyamodás *nincs* kizárva. Mindazonáltal halasztó hatálylyal nem bíró igénykereset folytán hozott, habár még nem jogerejű ítélet után a foglalás alól felmentett ingóságokra árverést foganatosítani vagy a netalán megtartott árverésen bejött, még meglévő vételárt felosztani nem szabad.

Az eljárás egyszerűsítése és gyorsítása szempontjából a végrehajtás további folyamára halasztó hatálylyal bíró igényperben az igénylő által felhívott tanuk közül csak azok hallgattatnak ki, a kik a bíróság területén laknak, vagy a kiket a bizonyító fél a tárgyalás alkalmával vagy pedig e végből legalább 8, legfeljebb 15 napra kitűzendő újabb határnapon előállít. De kihallgathatók az előjáró bíróság területén kívül lakó és igénylő felperes által elő nem állított tanuk is, ha ebbe a tárgyaláskor mindkét fél beleegyezett.

Igénylő felperes tárgyalás és eskületéleti határnap elmulasztása esetén igazolással nem élhet. A tárgyalás elhalasztásának csak a felek beleegyezésével, perujításnak pedig egyáltalán nincs helye. Az elsőbírósági ítéletet helybenhagyó másodbírósági ítélet ellen további jogorvoslat nem használható.

Igénylő felperes tartozik igazolni, hogy az igényelt ingók ugyanazonosok a végrehajtásilag lefoglalt ingókkal s hogy az igényelt ingókat saját külön vagyonából szerezte. Az igény bebizonyítása esetén az igényelt vagyont a foglalás alól felmentetik. Halasztó hatálylyal nem bíró igényperben megállapított igény esetén, ha az árverés már megtartatott,

de a vételár még fel nem osztatott, az igénynek csak a vételárra van hatálya.

A jogorvoslati rendszert az igényelt ingók becsértéke állapítja meg. Ha az igényelt ingók becsértéke 50 frtot meg nem halad : felülvizsgálatnak, ezen becsértéken felül felebbezésnek van helye. A felebbezési bíróság azon kir. törvényszék, melynek kerületéhez a perben bíróságként eljár kir. járásbíróság tartozik. Ezen bíróság megváltoztató ítélete ellen további jogorvoslat : a felülvizsgálat, ha a becsérték járulékok nélkül 50 frtot meg nem halad, ki van zárva ; míg, ha a becsérték járulékok nélkül 500 frtot meghalad, a kir. kuria, 200 frton alul az illetékes kir. ítélőtábla gyakorolja a felülvizsgálati bíraskodást. Az utóbbi felülvizsgálati eljárásban a feleknek meghatalmazott ügyvéd által kell magukat képviseltetniök. A felebbezés, illetve a felülvizsgálat határideje 15 nap.

A kik a végrehajtás folyamára halasztó hatálylyal bíró igénykeresetet indítanak, ha az igény nyilván alaptalannak találtatik, és azok, a kik két egybehangzó ítélet ellen felülvizsgálati kérelemmel élnek s kérelmükkel a harmadbíróság által elutasítatnak, mint konok perlekedők a perköltségekben való elmarasztaláson felül 500 frtig terjedhető pénzbírsággal büntettetnek.

B) Ingatlanok haszonélvezetére vezetett végrehajtásnál.

Midőn a végrehajtást szenvedőt valamely ingatlanak haszonélvezete illeti, a nélkül, hogy ezen joga telekkönyvileg bejegyezve

lenne, azon harmadik személy, ki a foganatosított eljárással szemben sértve érzi magát, a végrehajtató ellen igénykeresetet indíthat. Ha igénylő bebizonyítja, hogy a haszonélvezet tényleges birtokában van, a haszonélvezeti jog a zár alul feloldatik. Az illetékesre, eljárásra s jogorvoslatra nézve utalunk az ingóságok zár alóli feloldása iránt indított igényperre vonatkozólag mondottakra.

C) Nem telekkönyvezett ingatlanokra vezetett végrehajtásnál.

A telekkönyvi hatóság által kibocsátott s árverési hirdetménybe foglalt igényfelhívás alapján az igénylő keresetét az első ízben kitűzött árverési határnap előtt a telekkönyvi hatósághoz tartozik beadni. A telekkönyvi hatóság jegyzőkönyvi tárgyalás alapján ítélettel határoz. A felelbeszési fórumot II. s végső fokban a kir. ítélőtábla gyakorolja. A felelbeszési határidő 15 nap.

II. FEJEZET.

Végrehajtás megszüntetési per.

A végrehajtás megszüntetési per fogalmi körébe tartozik nemcsak az a kereset, mely azon czélből indíttatik, hogy a végrehajtási jog elenyészvén, a végrehajtás megszüntettesék, hanem azon kereset is, mely a végrehajtás *korlátozása* iránt indíttatik, ha a végrehajtási jog csak részben enyészett el és a végrehajtás *felfüggesztése* iránt, ha a teljesítésre nézve időhaladék engedtetett. Ilynemű perek

ingóságokra, ingatlanokra, bizonyos ingó vagyonnak vagy határozott nemű, vagy fajú ingóságok bizonyos mennyiségének átadása iránt vezetett végrehajtásnál és a zárlatnál fordulnak elő.

A) Ingóságokra vonatkozólag

helye van: a) birói határozatokon és perbeli egyezségeen alapuló végrehajtások esetében oly ténykörülmények alapján, melyek a kötelezettség átváltoztatására, vagy megszüntetésére alkalmasak (ujítás, engedményezés, kézhez történt fizetés, beszámítás stb.) s a mely ténykörülmények a határozat hozatalát megelőző peres eljárás befejezése után merültek fel, illetve az egyezés után következtek be; b) közjegyzői okiratok alapján elrendelt végrehajtások eseteiben, általában olyan ténykörülmények alapján, melyek a végrehajtást elrendelő végzés kézbesítése után merültek fel és a közjegyzői törvényben szabályozott kifogás útján nem érvényesíthetők. A kereset halasztó hatálya két előfeltételtől függ: 1. hogy eredetiben bemutatott közokirattal vagy teljes bizonyító erejű magánokirattal bizonyított tényen alapuljon; 2. hogy a foganatosítás napjától számított 3 nap záros határidő alatt indíttassék meg. A halasztó hatály a további végrehajtási cselekményeket megakasztja s ha már ilyen elrendeltetett, azt felfüggeszti. A halasztó hatály tekintetében a bíróság a tárgyalást elrendelő végzésben határoz. A kereset azon bíróságnál nyújtandó be, mely a végrehajtást elrendelte, még pedig az alapvégrehajtást elrendelő bíróságnál abban az esetben is, mikor

a keresetre a folytatólagos végrehajtás szolgáltatta az alkalmat. A kereset jegyzőkönyvi, illetőleg egyes bíróságoknál sommás uton tárgyalatik és ítélet által döntetik el. Két egyenlő ítélet ellen további felebbezésnek helye nincs. A felebbezési határidő 15 nap.

A ki alaptalan keresettel él, 500 forint terjedő pénzbírsággal büntetetik.

Biztosítási végrehajtás esetén is van helye végrehajtás megszüntetési keresetnek.

B) Ingatlanra vezetett végrehajtás

esetén olyan harmadik személy, ki magát az ingatlanra vagy ennek egy részére vonatkozó dologi jogaiban sértve érzi a telekkönyvi hatóságnál keresetet indíthat az ingatlan végrehajtás alá vonásának egészben vagy részben való megszüntetése iránt. Ezen jogosultsággal élhet az is, ki a végrehajtató nyilvánkönyvi jogait megelőzőleg szerezte, habár szerzett joga telekkönyvileg nincs is bejegyezve. A kereset a végrehajtási jog telekkönyvi feljegyzését tudató végzés kézbesítésétől számított 3 nap alatt adandó be.

A kereset alapja a megsértett dologi, azaz ingatlanra vonatkozó jog.

Halasztó hatálya akkor van a keresetnek, ha felperes igényének alaposágát a keresetben vagy a tárgyalás során hitelt érdemlőleg kimutatja. A telekkönyvi hatóság a felfüggesztést megfelelő biztosíték letételétől teheti függővé. A halasztó hatály kimondása esetén az arverés felfüggesztetik.

A kereset a jegyzőkönyvi eljárás szabá-

lyai szerint tárgyalatik s ítélet által döntetik el.

Az elsőbírósági ítéletet helybenhagyó másodbírósági ítélet ellen felebbezésnek helye nincs. A felebbezési fórumot a kir. ítélőtábla gyakorolja. A felebbezési határidő 15 nap.

C) Bizonyos ingó vagyonnak

vagy határozott nemű vagy fajú ingóságok bizonyos mennyiségének átadása iránt folytatott végrehajtásnál az, a ki tulajdoni vagy használati jogában sértve érzi magát, a végleges átadásig a végrehajtás fogatosítására illetékes bíróság előtt keresetet indíthat.

Ha igényének alaposságát felperes hitelt érdemlőleg kimutatja, a bíróság feltétlenül, vagy megfelelő biztosíték letétele mellett felfüggesztheti a végrehajtás tárgyának átadását vagy utalványozását a kereset jogerejű eldöntéséig.

A kereset a sommás eljárás szabályai szerint tárgyalatik. Az elsőbírósági ítéletet helybenhagyó másodbírósági ítélet ellen felebbezésnek helye nincs.

D) Zárlatnál

is van helye megszüntetési keresetnek, mely a perbíróságnál, illetve a mennyiben a per megindítva nincs, azon bíróságnál adandó be, mely a zárlatot fogatosította. Felperes tartozik igazolni, hogy a zárlat által korábban szerzett tulajdoni vagy használati jogában sértve van.

Az eljárás nemére s a jogorvoslatra nézve hivatkozunk ezen fejezet A) pontjában az ingóságokra vonatkozólag indított végrehajtás megszüntetési pernél mondottakra.

III. FEJEZET.

Kártérítési per.

A kártérítési per fontosságát a biztosítási végrehajtás és zárlat különös jellege és természete indokolja. Bár a kártérítési per szorosán nem függ össze a végrehajtási eljárás során használható perorvoslatokkal, a mennyiben ez különálló, önálló per: mégis pár szóval megemlítjük.

Mínthogy az, a ki nyilván valótlan vagy megszünt követelés fedezetére biztosítási végrehajtást vagy zárlatot eszközöltet, pénzbírságon kívül minden ez által okozott kárért felelős; a végrehajtást szenvedőnek joga van kártérítési követelését érvényesíteni. Ilyenmü követelés csak ítélet által eldöntött per útján érvényesíthető.

A mennyiben a biztosítási végrehajtás vagy zárlat marasztaló határozat kioszközlése előtt rendeltetett el avagy a per csak a zárlat, illetve biztosítási végrehajtás elrendelése után indított meg, végrehajtást szenvedő kártérítési követelését viszontkereset útján érvényesítheti. Ha azonban a biztosítási végrehajtás vagy zárlat a per folyamán rendeltetett el: végrehajtást szenvedő az alapperben hozott felmentő ítéletnek vagy a biztosítási végrehajtás feloldását rendelő végzésnek jogerőre

emelkedésétől számított 3 hónap alatt indíthatja meg a külön keresetet.

A külön keresetben a pénzbírságban való marasztalás iránti kérelem is előterjeszhető.

Ezen külön kereset a biztosítási végrehajtást elrendelő bíróságnál adandó be, mely az eljárás minőségéhez képest sommás vagy jegyzőkönyvi uton tárgyal és ítélettel dönt. Két egybehangzó ítélet ellen további jogorvoslatnak helye nincs. A felebbezési határidő 15 nap.

TARTALOMJEGYZÉK.

	Lap.
Bevezetés	3

Általános rész.

A törvény hatálya	5
A végrehajtási jogositvány alapja	5
Kielégítési végrehajtás alapjául szolgáló közokiratok	6
Jogerő	7
Külföldi bíróságok megkeresése	7
Végrehajtást elrendelő bíróság illetékessége	8
„ foganatosító „	8
Végrehajtási kérelem és kellékei	9
A végrehajtás elrendelése	10
Kiküldött	12
Igényfelhívás, előterjesztés, felfolyamodás	15
A végrehajtás megszűnése	16
Visszvégrehajtás	17
Biztosíték tételétől függő végrehajtás	18

Különös rész.

I. CZIM.

I. fejezet. Végrehajtás készpénzbeli követelés behajtására.

A) Végrehajtás ingóságokra.

Az ingóság fogalma	19
Birtokos, birtaló	19
Foglalás, összeírás, becslés	20
Kijelölés	20

	Lap.
Birói zár	20
Szoros zár, zárgondnok	21
Átszállítás	21
Felülfoglalás	22
Ujabb összeírás	22
Másnak birlalásában levő tárgyak lefoglalása	22
Házaspárk közös birlalásában levő ingóságok lefoglalása	23
 <i>1. Kivételek a foglalás alól.</i>	
Végrehajtás alá nem eső ingóságok :	24
posta-jogok és küldemény.....	26
ellátási és pótdíj.....	26
biztosítási összeg	27
Részben lefoglalható fizetések :	27
nyug- és kegydíjak.....	27
katonai házassági biztosíték	28
napidíjak, munkabérek.....	29
Feltételesen lefoglalhatók :	30
a) iparüzleti jog.....	30
b) óvadék	30
c) fuvarozás végett feladott tárgyak	30
 <i>2. Követelések lefoglalása és értékesítése.</i>	
1. átruházás	32
2. behajtás	32
3. árverés útján	33
ingatlan vagyronra szerzett jog lefoglalása	34
 <i>3. Árverés. Árverési hirdetmény</i>	
Árverés hivatalból, — jelentkezésre.....	35
Árverési sorrend.....	36
Fizetés, leszámítás	36
Előleges árverés	37
Készpénzfizetés nélküli vétel	38
Törvényes zálogjog	38
Elsőbbségi igény	38
Különös árverési feltételek	39
Vételárfelosztás a kiküldött által	40
Kielégítési sorrend	40

	Lap.
Kézizálog elárverezése	41
Folytatólagos végrehajtás	41

B) Végrehajtás ingatlanokra.

Telekkönyvi előismeretek	42
A zálog jogi természeté... ..	43
Végrehajtási jog	43
Örökség vagy hagyomány erejéig	44
Végrehajtás elrendelése és foganatosítása	44
Kérvény és mellékletei	46
Hirdetmény és feltételek	48
Függő termés, tartozék megbecslése	49
Határnap, hirdetmény közzététel	50
Együttes — részletenkénti árverés	50
Az egész ingatlanra, csak a végrehajtást szen- vedett hányadára	51
Csatlakozás	52
Az árverés foganatosításának módja	53
Árverési vevő	55
Az árverés felfüggesztése	56
Ideiglenes zárlat, vételi bizonyítvány, birtokba helyezés	57
A vevő tulajdonjogának bekebelezése	59
Késedelmes árverési vevő: újabb árverés	60
Utóajánlat	62
Kielégítési sorrend	63
Idézés s következményei	63
Előnyös tételek	64
Jelzálogos követelések	65
Kifogások	67
Perre utasítás	67
Alaptalan kifogás s következményei	68
Előjegyzett követelés... ..	68
Sorrendi végzés	68
Fizetés, utalványozás	69
Árverés nem telekkönyvezett ingatlanokra és felülépítményekre	69
Önkéntes árverés	70

C) Végrehajtás ingatlanok hasznélvezetére.	
I. Másnak tulajdonát képező ingatlanra telekkönyvileg bejegyzett hasznélvezeti jogra	73
II. A végrehajtást szenvedő tulajdonát képező ingatlanra	75
III. Telekkönyvileg be nem jegyzett hasznélvezetre	77

II. fejezet. A végrehajtás egyéb nemei.

1. Végrehajtás bizonyos ingó vagyon vagy határozott fajú ingóságok bizonyos mennyiségének tulajdonul vagy használatul átadása iránt	78
2. Végrehajtás valamely ingatlanra vonatkozó tulajdoni vagy más dologi jog megszerzésére	81
3. Végrehajtás valamely ingatlanak vagy dologi jognak birtokába való helyezése iránt	81
4. Végrehajtás valamely munka teljesítésére és valaminek tlrésére vagy abbanhagyására	82

II. CZIM.

Biztosítási intézkedések.

I. fejezet. Biztosítási végrehajtás.

Illetékes bíróság	83
Előfeltételek	84
Bér- és haszonbérkövetelés	85
Pénzkezeléssel megbizott közegek ellen	85
Bizt. végrehajtás fogatosítása	86
Biztosítandó összeg letétele	86
Feloldás esetén	87
Valótlán vagy megszűnt követelés esetén kárterítés s birság	87

II. fejezet. Zárlat.

	Lap.
A zárlat elrendelésének esetei	88
Illetékes bíróság	89
Zárlat fogyanatosítása s joghatálya	90
Zárgondnok kezelési utasítása ingóságok értékesítésénél	92
Zárgondnok elmozdítása	93
számadása	94
Zárlati költségek, zárgondnoki díjak	95
Felfolyamodás	95

III. CZIM.**A végrehajtási eljárás során használható perorvoslatok.****I. fejezet. Igényszer.**

A) Ingóságok zár alóli feloldása iránt	96
nincs helye igénypernek	96
kereset	96
halasztó hatály	97
eljárás	98
jogorvoslati rendszer	99
Konok perlekedő pénzbírsága	99
B) Ingatlanok hasznólvezetére vezetett végrehajtásnál	99
C) Nem telekkönyvezett ingatlanokra vezetett végrehajtásnál	100

II. fejezet. Végrehajtás megszüntetési per.

A) Ingóságokra vonatkozólag	101
B) Ingatlanra vezetett végrehajtásnál	102
C) Bizonyos ingó vagyonnak vagy határozott nemű vagy fajú ingóság bizonyos mennyiségének átadásánál	103
D) Zárlatnál	103

III. fejezet. Kártérítési per 104